Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

◆ № 64 (564) ◆ Середа, 7 квітня 1993 року ◆ Ціна 15 крб.

У Президії Верховної Ради України

На засіданні Президії Верховної Ради України, яке відбулося 5 квітня під головуванням І. Плюща, обговорено питання подальшої роботи Верховної Ради, орієнтовний графік розгляду питань на пленарних засіданнях протягом цього тижня.

Передбачено у найближчі дні ґрунтовно обговорити на сесії питання про Державний бюджет України на 1993 рік та індикативний план економічного і соціального розвитку України на нинішній рік.

Президія розглянула попередньо деякі законопроекти та зміни і доповнення до окремих чинних правових актів, які пропонується обговорити на пленарних засіданнях.

Було проаналізовано ряд декретів Кабінету Міністрів, до яких постійними комісіями Верховної Ради внесені зауваження.

Розглянуто також інші питання державного життя.

ЕКОНОМІКА ВИМАГАЄ... ПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ

Важкий стан економіки України і заходи по подоланню економічної кризи — таке коло питань обговорювалося на робочій нараді, яку провів Прем'єр-міністр України Л. Кучма при активній участі Президента України Л. Кравчука і Голови Верховної Ради І. Плюща.

Як детально показав у своїй доповіді на цій нараді віце-прем'єр-міністр В. Пинзеник, дефіцит державного бюджету у 1993 році є цифровим відображенням тієї драматичної ситуації, в якій опинилася країна: до розподільно-адміністративної системи управління економікою Україна повернутися вже не зможе (бо мала лише уламки керівних ланок колишнього Союзу), а ринкові принципи управління лише починають формуватися. Структура української економіки не дає можливості одномоментно вийти з хронічних боргів у товарних потоках з Росією та деякими іншими країнами СНД. Домінуючий державний сектор економіки своєю витратною психологією підриває жорстку кредитну політику держави, стимулює малоефективні перевитрати енергоресурсів у промисловості і сільському господарстві в умовах фактично енергетичної блокади України.

Економіка перехідного стану характеризується, як підкреслив виконуючий обов'язки першого віце-прем'єр-міністра України В. Євтухов, зосередженням фінансових ресурсів у комерційних структурах, тоді як виробничі потужності і фонди залишаються в руках держави.

Жорстке, централізоване управління економікою — нагальна потреба сьогоднішнього дня, одна з основних передумов переходу країни на ринкові принципи існування. Цей висновок учасників робочої наради був підкріплений низкою конкретних рекомендацій Президента України Л. Кравчука та Голови Верховної Ради України І. Плюща, які висловили політичну підтримку реформаторській лінії Кабінету Міністрів України.

З ОФІЦІЙНИМ ВІЗИТОМ

Учора до Києва з офіційним візитом прибула делегація парламенту Румунії на чолі з Головою Палати депутатів А. Нестасе. В аеропорту Бориспіль її зустрічав перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець.

Під час короткого виступу перед журналістами він сказав, що Україна приділяє велику увагу цьому візитові, який дасть можливість обговорити багато двосторонніх проблем і, зокрема, питання розвитку міжпарламентських зв'язків України і Румунії. А. Нестасе у свою чергу заявив, що саме для цього в Україну прибула така «могутня» делегація.

Того ж дня румунські парламентарії зустрілися з Головою Верховної Ради України І. Плющем, відвідали зал засідань українського парламенту. Керівник делегації А. Нестасе виступив на пленарному засіданні Верховної Ради. Докладніше про це читайте в наступних номерах «Голосу України».

ЧИ ВПИСУЄТЬСЯ В ІНТЕРЕСИ ДЕРЖАВИ?

З такої точки зору розглядалися проблеми регіону під час перебування Президента України Леоніда Кравчука в Одеській області 5 квітня

А визначив такий підхід Л. Кравчук, відповідаючи на одне із запитань, пов'язане з передбачуваною в Одесі вільною економічною зоною.

І ХЛІБУ ПОТРІБНА ФІРМА

Немає, мабуть, потреби докладно розповідати про тутешній селекційно-генетичний інститут, його сортами й гібридами в Україні, за її межами щороку засівають мільйони гектарів поля. Потенційні їх можливості (зокрема — пшениці, ячменя, кукурудзи, соняшнику) досить високі, та використовуються українськими землеробами далеко не повною мірою, часто-густо лише на третину. Обумовлено це, насамперед, складними погодними умовами й низькою технологічною забезпеченістю виробництва. Тому, розповідали науковці, вони працюють над тим, аби, з одного боку, краще пристосувати нові сорти до конкретних умов, підвищити їх генетичний бар'єр самозахисту, з другого, — допомогти практикам вирощувати високі врожаї безпосередньою участю у виборі оптимальних прийомів агротехніки.

(Закінчення на 2-й стор.)

УРЯД ГАРАНТУЄ СПРИЯННЯ

Нині посилено поширюються чутки про жорсткий курс уряду щодо комерційних структур, що займаються поставкою нафти і нафтопродуктів в Україну.

Це не відповідає дійсності.

Уряд України підтримує усі пропозиції щодо завезення в Україну нафти і нафтопродуктів. Нафтопереробні підприємства України здатні забезпечити переробку і транспортування будь-якої кількості пропонованих нафтопродуктів.

Прес-служба Кабінету Міністрів України.

ПОКИ СТВОРЮЮТЬСЯ НОВІ ФОНДИ, СТАРІ РОЗКРАДАЮТЬ

Відбувся брифінг за результатами засідання Кабінету міністрів України. Із журналістами зустрілися міністр юстиції В. Онопенко та начальник управління Міністерства праці Б. Надточій. Отже, 5 квітня Кабінет міністрів розглянув такі питання:

Про проект Концепції соціального забезпечення. Передбачається, що соціальне забезпечення базуватиметься на чотирьох обов'язкових формах страхування: від безробіття, від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, медичне та пенсійне. Відповідно буде створено чотири самостійних фонди, які управлятимуться автономно. Реалізовувати Концепцію соціального забезпечення передбачається у два етапи.

Про ставки податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів. Цим декретом вводяться нові ставки оподаткування, оскільки до нинішнього часу власники транспортних засобів сплачували фіксовану суму — 80 карбованців на рік. Тепер пропонується знімати із власника транспортного засобу податок у розмірі одного відсотка від мінімальної заробітної плати з кожної кінської сили. Отже, якщо ваш автомобіль має, скажімо, потужність 50 кінських сил, то доведеться сплатити податок у розмірі 2300 карбованців на рік.

Про проект закону «Про державну службу». За словами міністра юстиції В. Онопенка, цим законом передбачається врегулювати діяльність державних службовців, що їх налічується в Україні майже 300 тисяч, бо «відсутність цього закону стримує розвиток рин-

(Закінчення на 2-й стор.).

Заява прес-служби Кабінету Міністрів України

У зв'язку із розповсюдженою 5 квітня ц. р. заявою уряду Російської Федерації щодо ядерної зброї, розташованої на території України, прес-служба Кабінету Міністрів України уповноважена заявити таке.

На жаль, знову російська сторона вдалася до перекручень позиції України, висунення проти неї необґрунтованих звинувачень, що вимагає додаткового викладення підходів України до цього питання.

Всупереч твердженням російського уряду українське керівництво до цього часу не робило заяв, які свідчили б про відхід від проголошеного Верховною Радою України наміру про набуття у майбутньому без'ядерного статусу.

Як відомо, це питання зараз знаходиться на розгляді українського парламенту, який проводить всебічний його аналіз.

Україна виступає проти того, щоб ця вкрай серйозна проблема була предметом політичних ігор. Варто нагадати, що з метою усунення спекуляцій на тему безпеки ядерної зброї на території України українською стороною 31 березня ц. р. було запропоновано розглянути питання про можливість запрошення авторитетної міжнародної комісії.

(Закінчення на 10-й стор.).

Парламентська хроніка

УРЯД ПРОПОНУЄ ЖОРСТКІ ЗАХОДИ.

Що скажуть депутати?

Ранкове засідання 6 квітня

Людям обридли обіцянки. Люди ладні слухати гірку правду більше ніж нескінченні солодкі обіцянки. Тільки до якої пори?

З приходом команди Леоніда Кучми стала нормою твереза оцінка всього, що діється в українській економіці. Але ж і самокритика тільки до певної межі здатна благодійно спрацьовувати...

Віце-прем'єр Кабінету міністрів Віктор Пинзеник чи не вперше так безжально й оголено розкрив усе те, що діється в нашому господарстві і що нас чекає на найближче майбутнє. На жаль, чогось доброго й втішного у сесійному залі почути не вдалося. Хіба що те, що ми сяк-так забезпечили себе пальним на весняні польові роботи, зупинили спад видобутку вугілля, виробництва хімічних волокон, соди, автомобілів, тракторів й електроенергії, цементу, прокату чорних металів, а також плануємо йти з плюсом проти минулого року у виробництві основних видів сільськогосподарської продукції.

Але й сам Віктор Михайлович закликав депутатів не дуже радіти з названих позитивів, бо це ще тільки пробліски надії, а не унормована реальність. Адже негативного в нас куди більше. Це дальший спад у легкій та харчовій промисловості (а хіба не від них залежить наш добробут?) і зниження надання побутових, транспортних послуг, і, що найголовніше, катастрофічний стан національного доходу, продовження інфляції, зниження реальних доходів населення.

Що ж пропонує нам уряд у цій важкій ситуації? У доповіді про індикативний план економічного і соціального розвитку України на нинішній рік В. Пинзеник назвав жорсткі заходи щодо загнуздання інфляції і падіння нашої економіки. Це, насамперед, економія всього: національної конвертованої валюти, матеріалів і ресурсів, проведення жорсткої кредитної політики, відмова від різних дотацій і пільг, дальше відпускання цін (тільки на газ вона зросте у 38 разів), навіть зменшення доплат по соціальних гарантіях.

Віктор Михайлович, розставивши всі крапки над «і», заявив:

— Важко знайти спритників, які зможуть зробити це інакше за нинішніх умов, за умов постійного зростання цін на енергосурси. Економіка таких див не знає. Добре займати позу захисника народу, коли нас змушують все далі залізати у вже давно порожню кишеню бюджету. Уряд відверто заявляє, що ми будемо поступово відпускати ціни, хоч би як нам цього не хотілося. Жити при наростаючому дефіциті бюджету — це спроба годувати людей папірцями, без будь-якої надії виходу з кризи.

Чи народні депутати, всі люди ще раз повірять уряду і тугіше затягнуть паски? І чи довго втримається хиткий кредит довіри? Адже перед початком року Віктор Михайлович казав, що більше не допустить різкого підняття цін...

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Експрес-інтерв'ю

Чи вдасться «підправити на марші»?

Безумовно, головне питання цього тижня пленарних засідань Верховної Ради — проекти Державного бюджету та Індикативного плану економічного і соціального розвитку України на 1993 рік. Як оцінюють депутати винесені урядом на їх розгляд документи, що мають визначати економічну політику нашої держави?

Іван ПАСІЧНИК — заступник голови Комісії мандатної та з питань депутатської етики.

— Вважаю, що приймати бюджет необхідно за будь-яких обставин. Навіть якщо він не до кінця реальний і не всі цифри між собою ув'язані, все одно це якийсь орієнтир, на який можуть спиратися господарники, а. відповідно, й діяти.

Інша справа — як воно вийде на практиці? Я мав можливість вислухати думки кількох вчених з приводу бюджету і з приводу індикативного плану; і всі вони висловили своє негативне ставлення до цих проектів.

Михайло БОРЕЙКО — член Комісії з питань планування бюджету, фінансів і цін.

— Ми протягом двох днів обговорювали це питання разом із Володимиром Гриньовим і Віктором Пинзеником, намагаючись зважити всі варіанти.

За такої ситуації, в якій опинилася наша держава, на мою думку, марно сподіватися, що ми дійдемо згоди на Верховній Раді і затвердимо винесений на обговорення проект бюджету. Справа в тім, що бюджет, розроблений на основі індикативного плану, «підтасовано» під енергоносії. Але за таких цін ми ніколи не матимемо в цьому році запланованих 43 мільйонів тонн нафти. Отже, не доберемо продукції і в промисловості, і в сільськогосподарському виробництві.

Другий варіант: ми говоримо про 33 мільйони тонн нафти. Але й ця цифра, як на мене, нереальна. У нас просто не вистачить коштів, щоб розрахуватися з Росією й Казахстаном.

Василь СУХИЙ — голова Комісії з питань соціального розвитку села.

— Ми розуміємо, що за умов спаду виробництва все менше коштів у Державному бюджеті. Але з погляду нашої Комісії ми вже двічі висловили свої зауваження до проекту бюджету, на які уряд поки що ніяк не відреагував.

Справа в тому, що навіть ті кошти, які є, уряд розподілив, як і раніше це робилося. Тобто удвічі більше реальних коштів знову надано місту. І тому, хоча вже два роки діє закон про пріоритетний розвиток села і агропромислового комплексу, реальні витрати на селі скоротилися вдвічі навіть у порівнянні з минулим роком. Тому Комісія й далі «воюватиме» за чесний розподіл коштів між містом і селом.

Вважаю, що бюджет ми таки матимемо, якщо уряд займе конструктивну позицію, врахує всі зауваження і, так би мовити, на марші підправить проект бюджету...

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ЧИ ВПИСУЄТЬСЯ В ІНТЕРЕСИ ДЕРЖАВИ?

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Ще проблема — поступова втрата зовнішнього ринку. Елітне насіння просять землероби Росії, Молдови, інших країн СНД. Натомість пропонують товарне зерно (за обсягами його надходитиме в 2,5 раза більше), дехто вже тепер може розраховуватися й валютою. Та реалізувати насіння за межі України вкрай складно — не видаються ліцензії. Ринок, отже, заповнюють інші.

Президент України Л. Кравчук доручив з'ясувати з віце-прем'єром В. Дем'яновим, на чому грунтується у даному разі ота заборона, чи не можна її скасувати?

«КОНВЕРТОВАНИЙ» МОРЯК

Так назвав спеціалістів, випускників Одеської державної морської академії, її начальник М. Зальотов. Це значить: вони здатні працювати у будь-якій країні світу, їх знання й практичні навички скрізь однаково високо поцінуються. Однак навколо академії останнім часом ведуться невмотивовані розмови то про її реорганізацію, то про об'єднання з іншими вузами, то про позбавлення матеріально-технічної бази. Свого часу Президент України зарадив академії в її становленні, збереженні статусу й унікального обладнання. І нині підтвердив свою позицію: якщо спеціалістів, яких готує академія, потрібні Україні, а вона ж дедалі міцнітиме як морська держава, якщо на них є попит в інших країнах, то вуз має жити, розвиватися.

На знак отакої підтримки Президента України Л. Кравчука зараховано до почесних курсантів академії. Далі Президент оглядав лабораторії, навчально-тренувальний центр, розмовляв в аудиторіях з курсантами й викладачами.

АЛМАЗНА ЗІРКА «ОДЕСКАБЕЛЮ»

Побувавши на Одеському кабельному заводі, Л. Кравчук потім у розмовах не раз посилався на його вартий уваги приклад. Справді, підприємство це не у вакуумі якомусь, у тій же передринковій стихії, що й усі інші, а зуміло ж ось не просто вижити, нарощувати виробництво, а й завоювати визнання у світі. Йому — першому серед підприємств України — міжнародною комісією з маркетингу торік присуджено високу відзнаку — Алмазну зірку, що засвідчує: завод вийшов на рівень світових стандартів.

Директор підприємства В. Корнисюк розповів про штучне стримування взаєморозрахунків з партнерами з інших країн СНД, звідки одержують всю сировину, куди йде більша частина виробленої продукції.

Це питання, зазначив Президент, неабияк хвилює і його особисто, й уряд України. Зараз іде інтенсивний пошук шляхів його розв'язання, про дещо вже є домовленості з державними структурами інших країн, дещо треба ще узгоджувати. Можливо й таке: впровадження для взаєморозрахунків наднаціональної валюти.

У ході зустрічі на «Одескабелі» з'явився такий-от документ: «Міністрові зв'язку України Проживальському О. П. Доручення. Прошу проінформувати про стан робіт щодо розвитку засобів телекомунікацій і участі в них заводу «Одескабель». Президент України Л. М. Кравчук».

«НЕ СИДІТИ НА ОДНІЙ ТРУБІ»

Мається на увазі трубопровід, яким надходить в Україну нафта. Так образно висловився, підкресливши, що це може обернутися для держави всілякими негараздами, Л. Кравчук уже ввечері, під час зустрічі з працівниками обласної і районних держадміністрацій, Рад народних депутатів, господарськими керівниками. А до цього у Президента була непроста розмова з тих же проблем за межами Одеси, в порту Південний.

Відомо, що саме до цього району прив'язаний один з варіантів спорудження нафтового терміналу, який дав би змогу приймати нафтопродукти з будь-якої країни світу. Так ось: навколо пропозиції спалахнули неабиякі баталії. Протестують, насамперед, активісти охорони природи: чи не станеться, мовляв, так, що тим самим геть загубимо Чорне море, яке й так украй обтяжене екологічними катаклізмами? Що ж, тривога цілком закономірна, погодився Президент. А тому остаточне рішення може бути прийняте лише за трьох умов: якщо буде гарантовано екологічну безпеку, технологічну надійність та економічну вигоду. Але ж десь споруджувати термінал таки треба. Бо не годиться в забезпеченні енергоресурсами залежати тільки від однієї країни, в даному разі — від Росії.

Тому треба споруджувати термінал, створювати танкерний флот, реконструювати нафтопереробні заводи. В інтересах, до речі, не тільки України, а й тієї ж Росії, якій потрібний широкий вихід на Чорне море і яка зможе скористатися на взаємовигідних засадах послугами усього того, що ми в цьому регіоні створимо, матимемо.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

Поки створюються нові фонди, старі розкрадають

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

кових реформ». Поширюватиметься дія закону на апарати Верховної Ради, Кабінету міністрів, відомств, судів, державних інспекцій тощо. Законом також регламентуватиметься вік службовців, до якого вони можуть перебувати на державній службі. Для жінок це 55 років, а для чоловіків 60. Проте за окремих обставин цей термін може продовжуватися ще на 5 років. І, нарешті, планується запровадити «табель про ранги». Їх налічуватиметься 16 — від А до Ж.

Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення. Цим декретом пропонується привести в норму відповідне законодавство, що здебільшого застаріло. А тим часом з'явилося багато нових виробників, що не мають навіть відповідної документації на виробництво. Особливо ж важливо сьогодні дотримуватися держстандартів хоча б на ті товари, що йдуть на експорт, щоб не підірвати довіри до українських товаровиробників.

Про застосування контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами. Потребу цього декрету зумовлює той факт, що на деяких підприємствах громадського харчування, торгівлі та надання послуг за відсутності касових апаратів обликується не вся виручка, а відтак і не оподатковується. Тому декретом передбачено, що ті, хто торгує за готівку, мусять перейти на касові апарати.

Про впорядкування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, створених за участю державних підприємств. Як відомо, щодо цього питання уже існує Декрет, проте виникла необхідність внести до нього деякі зміни. Отже, Декретом передбачалося, що всі суб'єкти підприємницької діяльності, створені на основі державних підприємств, мусили до 1 квітня пройти перереєстрацію з тим, щоб засновниками з боку держави стали фонди державного майна. Банкам була дана вказівка припинити обслуговування тих, хто цього не зробив. Однак у зв'язку з тим, що з різних причин багато підприємств такої перереєстрації не зробили, пропонувалося перенести термін, після якого їх перестануть обслуговувати банки, до 1 липня, але Прем'єр-міністр Л. Кучма погодився дати лише місяць — до 1 травня.

Про наслідки перевірки діяльності Пенсійного фонду. З цього питання раніше було створено комісію, і вона виявила, що органи фонду не забезпечували своєчасного надходження грошей, надавали позики за надзвичайно низькими ставками, через що втрачено багато грошей, часто видавалися безпроцентні позики та використовувалися кошти Пенсійного фонду не за призначенням. А тим часом працівникам фонду нараховувались необгрунтовані премії. Тож на засіданні Кабінету міністрів голові правління Пенсійного фонду Ю. Сивоволову пропонувалося винести сувору догану, однак цю ідею не підтримали і, очевидно, відповідати йому доведеться серйозніше. Натомість заступнику міністра фінансів П. Германчуку за не досить кваліфіковану роботу винесено догану.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Валентина ЄЩЕНКО, голова Комісії Верховної Ради України у справах жінок, охорони сім'ї, материнства і дитинства

МАТИ І ДРУЖИНА

Ще в недалекому минулому інтерес до того, що називалося жіночим питанням, танув так швидко, як швидко віддалялися ми від 8 Березня. В той день вигопошували слова захоплення і любові, слова вдячності та поваги до жінки. А їх перебування у президії святкових урочистостей демонструвало ще й присутність української жінки в державному та громадсько-політичному житті республіки.

Хочеться все-таки порушити цей суспільний стереотип. І в ці післясвяткові дні привернути увагу громадськості України до проблем, якими щоденно живе наше жіноцтво, Як відомо, більшість цих проблем породжена умовами тоталітаризму та централізованої економіки. Не забуваючи, що проголошення рівноправності жінок, їх права на освіту, на працю було заслугою тих років, бачимо перш за все подвійне навантаження, яке випало на жінку в післяреволюційні часи: праця в сім'ї та праця в суспільстві. За умов переходу до ринкової економіки виникають нові аспекти, які можуть в перспективі ще більш утруднити життя жінки.

В Україні жінки становлять більшість — їх 27,9 мільйона, або 54 відсотки усього населення.

Об'єктивна реальність сьогодні — висока зайнятість наших жінок у народному господарстві. Серед робітників і службовців 53 відсотки (10,6 мільйона) — жінки, серед працівників сільського господарства — 46 відсотків (1,6 млн.).

Висока зайнятість жінок далеко не підкріплена умовами, які б давали змогу поєднувати працю в суспільному виробництві з веденням домашнього господарства та вихованням дітей.

В останні роки ми спостерігаємо погіршення здоров'я жінок. І це є чи не в першу чергу наслідком надмірної зайнятості їх у суспільному виробництві, використання на роботах з незадовільними та шкідливими умовами праці, відсутністю соціального захисту інтересів жінки-трудівниці, матері.

Кількість жінок з первинно встановленими професійними захворюваннями становить тепер 30 відсотків від загальної кількості щорічно виявлених. Це переважно жінки, зайняті на підприємствах хімічної, легкої промисловості. Захворюваність цих жінок на ішемічну хворобу виросла в 2 рази.

Закон України «Про охорону праці» передбачає заборону на використання праці жінок на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, на підземних роботах, крім деяких підземних робіт (нефізичних робіт або робіт із санітарного та побутового обслуговування), а також залучення жінок до підіймання і переміщення тягарів, маса яких перевищує встановлені для них граничні норми. Але поки що немає чіткого механізму вивільнення жінок від шкідливих умов праці. На нашу думку, він мав би включати вимогу, що переведення жінок буде здійснюватися за умови організації їх перекваліфікації, збереження середнього заробітку за весь період навчання і наступного працевлаштування за новою професією.

Більше того, враховуючи інтереси жінки, яку вивільняють від забороненої роботи, і економічні можливості підприємства, власник повинен мати право зберегти цій жінці попередню заробітну плату на обмежений період її роботи за новою професією або призначити щомісячну грошову допомогу у розмірі, не меншому за державну пенсію, на період до досягнення жінкою пенсійного віку.

Якщо власник не має можливості працевлаштувати жінку, котра підлягає вивільненню від забороненої для неї роботи, він зобов'язаний відрахувати цільовим призначенням у Державний фонд сприяння зайнятості населення кошти у розмірі середньорічної заробітної плати цієї трудівниці за нестворене для неї робоче місце. Працевлаштування вивільненої жінки тоді повинно здійснюватися державним органом зайнятості населення.

Без запровадження такого механізму провести передбачене Законом вивільнення жінок буде неможливо. Неодноразово таку позицію висловлювали профспілки, трудівниці яких переважно зайняті роботою з шкідливими умовами праці. І ми цілком підтримуємо їх.

СОЦІАЛЬНОЮ проблемою державної ваги залишається зайнятість жінки в сім'ї. За результатами соціологічних досліджень, жінка в середньому на тиждень витрачала в 1992 році на виконання своїх виробничих обов'язків, ведення домашнього господарства та виховання дітей 89 годин. В 1993 році цей час додатково збільшиться на вистоювання в чергах, пошуки продуктів, товарів для сім'ї. Закупівлю продовольчих товарів дві третини жінок вважають найбільш трудомісткою домашньою роботою.

Значно ускладнилося в Україні питання розширення мережі дошкільних закладів у зв'язку з труднощами фінансування будівництва об'єктів соціальної сфери підприємствами та органами місцевої влади. Нині в країні в дошкільних установах виховують близько 57 відсотків дітей дошкільного віку. Кожна п'ята з числа опитаних жінок, дітей яких виховують в дошкільних установах, не задоволена режимом їх роботи, а кожна друга — якістю догляду за дітьми, здебільшого з причини їх частої захворюваності.

До Комісії Верховної Ради України у справах жінок, охорони сім'ї, материнства і дитинства надходять листи матерів з пропозиціями про доцільність виховання малолітніх дітей в домашніх умовах.

Відповідно до ст. 179 (в редакції Закону від 20.03.91 року) Кодексу законів про працю України жінкам надають відпустку у зв'язку з вагітністю і пологами тривалістю 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі ненормальних пологів або народження двох чи більше дітей — 70) календарних днів після пологів, яку нараховують сумарно і надають жінкам повністю незалежно від кількості днів, фактично використаних до пологів, і, за їх бажанням, частково оплачувані відпустки з догляду за дитиною до досягнення нею віку трьох років з виплатою за ці періоди допомоги за державним соціальним страхуванням.

Відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» право на допомогу для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку мають працюючі жінки, звільнені з роботи у зв'язку з ліквідацією підприємства, установи, організації, і жінки, зареєстровані в державній службі зайнятості як безробітні, у розмірі 100 відсотків мінімальної заробітної плати.

Допомогу для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку непрацюючим жінкам надають у розмірі 50 відсотків мінімальної заробітної плати до досягнення дитиною дворічного віку, а з двох до трьох років — якщо середньомісячний сукупний доход на кожного члена сім'ї за попередній рік не перевищує трикратного розміру мінімальної заробітної плати. Чи багато це? Звичайно, в сімейному бюджеті — невелика сума. Але навіть введення у таких розмірах виплат для догляду за дітьми до 3 років вимагає в 1993 році витрат з державного бюджету України 8,8 млрд. карбованців.

Відомо, що сьогодні жінкам надають можливість здійснювати догляд за дітьми до 6 років без збереження заробітної плати. Матерям (батькам), котрі здійснюють догляд за постраждалими від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС дітьми до 12-річного віку, зберігають стаж роботи.

Але наявні положення не підкріплені соціальним захистом сімей і не дозволяють матерям, навіть за необхідності, використовувати право, закріплене законодавством. Звичайно, 6 років — досить тривалий час, і жінка-мати може втратити певний рівень своєї професійної майстерності, не матиме навичок, що набули її колеги в процесі модернізації технології чи зміни виробництва, як це є за умов переходу до ринку. Сьогодні у виборі участі в суспільній праці чи здійсненні догляду за дитиною в більшості випадків жінки керуються потребою їхньої участі в трудовій діяльності як основного джерела надходжень до бюджету сім'ї.

Розуміючи, що сьогодні нереально змінити підхід держави до цієї проблеми, все ж хочу привернути увагу до можливостей надання такого права жінкам-матерям, що працюють на «багатих» підприємствах. Адже згідно з трудовим законодавством підприємства і організації можуть надавати жінкам за рахунок власних коштів частково оплачувану відпустку та відпустку більшої тривалості без збереження заробітної плати для догляду за дитиною.

Аналіз витрат на утримання дитини в дитсадку, оплати лікарняних для догляду за хворими дітьми переконує, що доцільно розглядати наявну проблему як державну. Звичайно, право вибору повинно бути збережене за жінкою. Ось чому в Законі України «Про зайнятість» держава забезпечує додаткові гарантії щодо працевлаштування жінок, котрі мають дітей до 6 років,

Ситуація з зайнятістю жінок, що бажають працювати, загострюється. За даними статистики в Україні у службі зайнятості зареєстровано 77,2 тис. безробітних. З них 58,9 тис. — жінки. Питома вага безробітних жінок до загальної чисельності безробітних в Україні — 76,4 відсотка (м. Севастополь — 92,2, Луганська область — 88,5, Дніпропетровська — 86,1, Вінницька — 85,3 відсотка).

Лише в областях, де велика кількість багатодітних родин, із введенням Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» частково знімається питання працевлаштування багатодітних матерів, бо визнання праці матері з догляду за дитиною як суспільно корисної, хоч із незначним фінансуванням, дає можливість жінці вибирати: займатися домашньою роботою, виховувати дітей чи брати участь у виробничій сфері. В 1993 році матеріальну допомогу одержать в розмірі мінімальної заробітної плати 434350 багатодітних сімей, а в двоpазовому розмірі — 150100 сімей, що передбачає витрати в 42,3 млрд. крб. з державного бюджету.

Самопочуття жінки в суспільстві пов'язане з наявністю засобів механізації домашньої праці та раціоналізації побуту, що тепер важким тягарем лежить на плечах «слабкої» половини. Особливо критичним є становище жінок села, де додаються проблеми опалення житла, водопостачання, ведення підсобних господарств. І те, що дає жінці-селянці Закон України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві», є досить мізерним.

Комісія Верховної Ради України у справах жінок, охорони сім'ї, материнства і дитинства розглянула питання про поліпшення становища жінок, охорони і зміцнення сім'ї, передала на розгляд Президії Верховної Ради свої пропозиції. Президія ВР України погодилася з нашими висновками та доручила Кабінету міністрів розробити довгострокову програму «Державна політика щодо поліпшення становища жінок, сім'ї, охорони материнства і дитинства».

Можна критикувати затверджену Кабінетом міністрів у липні 1992 року зазначену програму за її декларативність. Але треба і бачити, що програма передбачає чимало конкретних заходів, зокрема, використання міжнародної практики надання переваги скороченому робочому часу жінок, ліквідації робочих місць у шкідливих і важких умовах праці, заміну їх на нові сучасні робочі місця, забезпечення соціальної захищеності, адаптації жінки за умов переходу до ринку.

Передбачено створення законодавчої бази щодо скорочення тривалості робочого часу для жінок, розробку норм гранично допустимих навантажень для жінок і осіб молодше 18 років під час піднімання та переміщення важких речей вручну.

Вважаю, додаткового вивчення заслуговує питання про доцільність початку нового будівництва оздоровчих закладів для дітей. Наявність оздоровниць, санаторіїв, що їх не використовують протягом року раціонально, які часто порожні в осінній та літній періоди, засвідчує нашу безгосподарність в розпорядженні тим, що уже побудували, та невміння використати багаті рекреаційні джерела Закарпаття, Прикарпаття та інших екологічно чистих регіонів України.

Взяти, скажімо, оздоровлення дітей, які постраждали від аварії на Чорнобильській АЕС. Щороку держава виділяє на ці цілі значні кошти. Тільки на 1993 рік передбачено направити на оздоровлення 28,5 млрд. крб. Частину їх можна було б використати уже тепер на відпочинок дітей в кращих оздоровницях. Але вкотре затримується початок фінансування на ці потреби з першого ж кварталу року. За станом на 15 березня ц. р. питання про відкриття фінансування на нинішній рік було ще не розв'язане. Тому частина дитячих санаторіїв, будинків відпочинку порожні. Одночасно не можуть бути укладені угоди на оздоровлення дітей і в літній період, а він уже не за горами.

Окремо хочеться звернутися до проблеми захворюваності жінок. Тривалий час в Україні зберігається політика повного ігнорування справжньої картини стану здоров'я жінок за цілим рядом показників. Але й ті, що нам відомі, жахають. Так, за останні роки в 4—6 разів збільшилися мимовільні переривання вагітності, щороку більш як 40 тисяч жінок її недоношують. Стійкість погіршення здоров'я жінок живиться невирішеністю проблеми штучних абортів, за частотою яких Україна посідає ганебну першість. Починаючи з 1980 року, щорічно в нас реєструють понад мільйон штучних абортів. Зростає їх кількість у неповнолітніх.

Аборти — одна з головних причин, що призводить до безпліддя і є первісною причиною порушення дітородної функції бездітних сімей у 22 відсотках випадків.

Необхідно зазначити, що вся трагічна картина наслідків і ускладнень після абортів має місце на тлі дії інших чинників, які також завдають значної шкоди здоров'ю жінок. Так промислові хімічні чинники формують екологічно залежні захворювання у вагітних, матерів-годувальниць та новонароджених.

Як відомо, Міністерство охорони здоров'я України розробляє прогаму «Планування сім'ї». Втішають хоч би намір зміцнювати матеріальну базу лікарень, поліклінік, плани створення гематологічних, отоларингологічних, неврологічних, кардіохірургічних дитячих центрів, перинатальних центрів у Луцьку, Львові, Одесі, Криму. Шкода, що здійснення цього будівництва передбачено протягом тривалого часу. Адже подати кваліфіковану допомогу дітям та жінкам в багатьох нинішніх лікувальних закладах через недостатнє укомплектування медичним устаткуванням та інструментарієм уже тепер дуже складно, а іноді просто неможливо. Ось чому навіть за складних економічних умов необхідно наблизити будівництво вищезгаданих лікувальних установ. В разі проведення заходів активної профілактики гінекологічної захворюваності можна досягти значної економії витрат коштів, не кажучи вже про збереження здоров'я жінок і майбутнього покоління.

Ми вважаємо, що і за теперішньої скрути, обмежених матеріальних ресурсах, вкрай недостатніх коштів, що їх виділяють на охорону здоров'я і соціальний захист населення, політика держави і визначення пріоритетних напрямів повинні насамперед бути спрямовані на поліпшення організації охорони здоров'я населення, демографічної ситуації в країні, а також соціально-економічного становища сім'ї.

Важливою є координація цих зусиль. І тут не обійтися без спеціальних державних органів. На міжнародому рівні є програми дій і механізми контролю за їх виконанням. Ще в 1980 році Генеральна Асамблея ООН в резолюції 35/35 прийняла Міжнародну стратегію розвитку в галузі поліпшення становища жінок на період з 1986 до 2000 рік. Вона передбачає заходи, мета яких — досягти глибоких соціально-економічних змін і усунути нерівноправність становища жінки в суспільстві.

Україна ратифікувала Конвенцію ООН «Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Приєднавшись до цього документа, вона має провадити державну політику відповідно до його статей, де, зокрема, передбачено створення державного механізму, який міг би забезпечити реалізацію перспективних стратегій, розроблених міжнародним співтовариством.

Всесвітня конференція з огляду та оцінки досягнень Десятиліття жінки ООН (Найробі, 1985 р.) визнала за необхідне створення в країнах, членах організації, державних механізмів на високому урядовому рівні, які ефективно працювали б над поліпшенням становища жінок.

Уже 96 держав з числа 196, котрі підписли Конвенцію, виконали цю рекомендацію. Вони утворили внутріміністерські чи міжміністерські комітети, що працюють над жіночими проблемами. В Швеції ж та Канаді, в урядах, є посади державних міністрів у справах жінок, а в Франції, Федеративній Республіці Німеччина, Венесуелі та Парагваї і навіть в африканських державах Того та Кот-д'івуар створено повноважні міністерства у справах жінок.

Доповідь Генерального Секретаря ООН (підготовлена в 1990 році) передбачає, що в кожній державі-учасниці до 1995 року повинні бути створені національні органи державного управління у справах жінок.

Наші неодноразові звернення протягом двох останніх років з даного питання до уряду України не давали результатів. На сьогодні Кабінет міністрів на чолі з Л. Д. Кучмою зробив перший крок — створено сектор, що працює над проблемами сім'ї, жінок. Звичайно, чотири працівники, що є в його штаті, це надто мало, але вони започаткують здійснення контролю над виконанням уже прийнятих законодавчих актів, що стосуються жінок, сімей. Лише економічна скрута змушує нас на певний час не домагатися виконання в повному обсязі рекомендацій ООН.

Президент України Л. М. Кравчук та Прем'єр-міністр Л. Д. Кучма з розумінням сприймають актуальність проблем, що стосуються ліквідації всіх форм дискримінації жінок, і, думаю, в недалекому майбутньому створення Комітету чи навіть Міністерства у справах жінок не буде проблемою.

ОСТОРОНЬ від розв'язання вищезгаданих проблем, сподіваюся, не залишаться і самі жінки. Широке залучення їх до роботи у владних структурах дасть неабияку користь. Бо ж як багато втрачають тепер і держава, і суспільство, що не використовують повною мірою притаманні жінкам риси: зваженість, відданість справі, готовність до самопожертви без огляду на міркування щодо подальшої кар'єри.

Продиктовано в номер

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

Технічно наш колектив буде готовий виконати постанову Верховної Ради України про зупинення станції в 1993 році. Про це заявив на прес-конференції для українських і зарубіжних журналістів, яка відбулася 5 квітня на ЧАЕС, генеральний директор виробничого об'єднання «Чорнобильська АЕС» Микола Сорокін. Для виконання цього рішення готується до експлуатації тимчасова котельна, яка забезпечить теплом і парою в кількості мінімально необхідній для виконання вимог ядерної і радіаційної безпеки. 31 березня одержано дозвіл Держатомнагляду України про вивантаження палива з реактора другого блока. Персонал станції приступив до цієї роботи.

Водночас генеральний директор звернув увагу журналістів, що із закриттям ЧАЕС Україна неминуче позбавиться кількох тисяч спеціалістів-атомників. Така втрата завдала б відчутної шкоди будь-якій державі, що має розвинуту атомну енергетику, тим більше Україні, яка поки що не має своїх національних кадрів у цій галузі. При цьому очевидно, що питання соціального захисту персоналу ЧАЕС і жителів міста Славутича, у зв'язку із зупиненням станції, до кінця 1993 року вирішені не будуть. До того ж із закриттям енергоблоків станції Україна недоодержуватиме електроенергії, вартість якої оцінюється майже в 600 мільйонів доларів на рік.

На думку багатьох спеціалістів, урядові та Верховній Раді необхідно, враховуючи політичну і економічну ситуацію, яка змінилась, повернутись до розгляду питання про строки роботи ЧАЕС.

Журналістів ознайомили з технічним станом станції, об'єкта «Укриття». Поїздку організували Комісія Верховної Ради України з питань розвитку базових галузей народного господарства і адміністрація ЧАЕС.

ПРО КОРИСТЬ «КРУГЛИХ СТОЛІВ»

Черкаська облрада і облдержадміністрація провели «круглий стіл» за участю представників політичних партій, громадських організацій та об'єднань. Ішлося про поліпшення соціального захисту населення, зокрема — виділення валюти для придбання дефіцитних ліків, забезпечення інвалідів пальним, зниження оплати за проїзд на садово-городні ділянки.

Учасники «круглого столу» ухвалили: усі вони входять до складу спеціальної ради, що вирішуватиме гострі соціально-економічні питання.

...І ХЛІБ ПОДЕШЕВШАВ!

Угоду про тимчасовий мораторій на політичні акції і протистояння уклали між собою політичні партії та рухи Кіровоградщини. У спеціальній «Декларації про співпрацю» наголошено — всі зусилля буде спрямовано на вирішення питань економіки та соціального захисту населення, тільки це допоможе врятувати Україну від кризи. Під декларацією підписалися рухівці, соціалісти, республіканці, «просвітяни», «чорнобильці» та інші.

А тим часом у Гайворонському районі пекарі місцевого хлібозаводу, що належить відділові робітничого постачання, знизили ціну на хліб. Тепер буханець коштує не 49, а лиш 38 купонів. Отак би щомісяця!

МАЗЕПА ПОВЕРНЕТЬСЯ?

Всеукраїнське товариство політв'язнів і репресованих, вважаючи Івана Мазепу своїм ідейним попередником, майже рік тому зирішило перепоховати прах гетьмана у Києві. Це стало темою наради, яка щойно відбулася. Гетьмана було поховано у православному Святоюріївському монастирі (Галац, Румунія). Отже, на нараді йшлося про експедицію до Галаца, щоб ідентифікувати прах. Цю ідею підтримали історики, археологи, антропологи — П. Толочко, Г. Івакін, С. Сегеда, В. Ричка. УПЦ (Київський Патріархат) звернувся до Православної Церкви Румунії з проханням сприяти роботі експедиції. Обіцяна також підтримка українського уряду.

НЕВЖЕ ПОТРІБЕН СТРАЙК

Ситуація

Сьогодні вже очевидно, що залізничний транспорт України переживає глибоку кризу. Цьому є чимало пояснень, і зокрема — відсутність постійної та дійової підтримки галузі з боку уряду.

Залізничників заохотили до самоокупності, примусивши значно підвищити тарифи за вантажні перевезення з одного боку і стримувати вартість пасажирських перевезень — з іншого. Доходи від останніх перекривають тільки на чверть відповідні витрати. В той час, як в розвинутих країнах залізничний транспорт на дотаціях, Україна продовжує розкручувати спіраль цін на транспортні послуги, посилюючи і без того інфляційні процеси.

На залізниці реалізують свої проекти доморощені теоретики, незважаючи на те, що процес адаптації до ринкових умов на Заході у залізничного транспорту тривав десятиріччя. Фіналом цих «наукових підходів» стало створення громіздкого міністерства транспорту та шестиступеневої системи управління залізницями: міністерство транспорту — департамент залізничного транспорту — «Укрзалізниця» — залізниця — відділення залізниці — лінійне підприємство. Така «перебудова» негативно позначилась на управлінні потужною і важливою галуззю.

Про те, що криза на залізниці з кожним днем дедалі поглиблюється, йшлося на зустрічах на початку року з Президентом України та Прем'єр-міністром. Проте збитки, яких зазнає залізничний транспорт, продовжують зростати, наче снігова лавина: у січні-лютому — 1,3—1,4 мільярда карбованців на добу. Залізницям виділяють близько половини мінімальної потреби дизпалива, фактично зупинився на багатьох магістралях рух поїздів з тепловозною тягою (крім пасажирських), тисячі залізничників залишились без роботи. Спрацьованість колій через відсутність дерев'яних шпал набирає загрозливих масштабів. Протягом двох останніх років не закупили жодного пасажирського вагона. Прибутку — катма, а премії мають виплачуватися з прибутку. Як результат з незалежних від галузі причин у лютому порівняно з січнем доход галузі скоротився ще на 20 відсотків. Схоже, що залізничників привчають до безоплатної праці. Якщо в 1991 році частка зарплати у витратах на залізничний транспорт становила 33,4 відсотка, то цього року — тільки 14,5.

Представлені уряду на початку січня пропозиції щодо порядку регулювання фондів споживання на залізниці не розглянуто й досі, галузь працює без відповідної програми по стабілізації соціально-економічної ситуації. Невже, як і шахтарям, треба застрайкувати, щоб на нас звернули увагу?!

Анатолій ЧОРНОМАЗ, голова Ради галузевої профспілки.

Над ким сміємося?

ЯК ЦЕ БУЛО В ОДЕСІ

Отже, що це було — перше квітня в Одесі? Генеральна репетиція 200-річчя міста? Бенкет під час чуми?

Організатори Гуморини говорили: вперше міняється принцип «сделайте нам красиво», народ виходить на вулиці і смішить себе сам. «Одесские известия» були песимістичнішими: сміху більше, ніж веселощів; монолітні ряди одеситів, де були ті, хто вмів смішити і сміятися, розділилися на сорти, як ковбаса — для багатих і для бідних...

Багаті сиділи вночі з 31 на 1 у Театрі юного глядача. Начебто все було о'кей, але М. Жванецький, який на запрошення Всесвітнього клубу одеситів мобілізовував приїзд одеситів Москви, ще раз довів: вони також не завжди радіють. Він сказав, що Одеса уміє зустрічати, що на першоквітень тут зібралися всі живі люди.

Професійні гумористи смішили один одного, а потім — народ. Але це було наступного дня.

Першого квітня народ і справді вийшов на вулиці. В основному молодий (робочий день), злегка нетверезий, розмальований і розодягнений. Були бризки Фонтанського (дівчата бігали по вулицях з пляшками в руках), по всьому місту прикрашали балкони (конкурс на балкон тітки Соні). Таке можна побачити лише в Одесі.

Телефон редакції місцевого радіо, яке необережно оголосило конкурс на кращий анекдот, не умовкав ні на секунду, журналісти зацьковано сахалися від нього, на колінах умовляли гостей взяти трубку, послухати і ввімкнути запис, якщо це щось свіже. Потім вони ховалися, вимкнувши телефон (умова була — до 12 годин дня), але їх знаходили, намагалися розповідати. Хтось придумав: у письмовому вигляді. Пройде час, і, можливо, у купі паперу знайдуть шедеври...

Невтомний Жванецький «грабував банк» і з чистою совістю збирався у вільну зону, а глядачам перепало ось таке (дивись малюнок) — у грабіжників, яких «затримували» на даху, «розірвався» мішок.

А ввечері відбувся футбольний матч команд одеських підприємців «Рішельє» і московських зірок естради «Старко». Першою з'явилася на полі у супроводі онука та двометрового охоронця Алла Пугачова і з першого удару влучила по м'ячу. Такий початок не залишив ніяких шансів бізнесменам. Вони програли, але достойно. А переможці дали концерт. Ваш кореспондент там був і може засвідчити: вам сподобалося б.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Одеса — Київ.

Кримінальна хроніка

ГВИНТІВКА — ТОВАР ХОДОВИЙ

Це глибоко засвоїв заступник директора Берегівського спорткомплексу «Закарпаття» Володимир Черватюк. І вирішив імітувати крадіжку зі свого тиру п'яти малокаліберних гвинтівок, які відтак пустив у розпродаж. Звичайно, за солідні суми. З покупцями проблем не було, на нелімітовану зброю охочих знайшлося багато. Проте завдяки оперативним діям міліції махінацію було викрито, а її головного «сценариста» заарештовано. Триває розслідування.

МОНТЕ-КРІСТО РАЙОННОГО МАСШТАБУ

У відомого графа злочинці запозичили тільки його спосіб зникнути з темниці. Вони застосували його, аби потрапити до Тячівського комісійного універмагу. Сталося це рік тому. Працівники правоохоронних органів вже почали втрачати надію на встановлення осіб крадіїв. Та після першої вдалої спроби злочинці вирішили скористатися методом вдруге. Цього разу вони зробили підкоп до фірмового магазину «Електрон». Та їх помітили. Тікаючи, злодії залишили стільки слідів, що «вирахувати» їх було справою техніки. Монте-Крістами виявилися брати Анатолій та Роман Богачови. Тепер на них справді чекає доля бідолашного графа — тривале ув'язнення.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

З обранням!

В. ГРИНЬОВ — ШЕФ «НОВОЇ УКРАЇНИ»

На засіданні Великої Ради об'єднання «Нова Україна» 3 квітня головою Великої Ради обрано заступника Голови Верховної Ради України Володимира Гриньова. Отже, питання про те, чи буде об'єднання лише своєрідним круглим столом для координації дій організацій, які мають спільні інтереси, чи більш інтегрованим, вирішилося на користь останнього типу.

Наш кор.

Добра вість

БУДЕ ЛІЦЕЙ У СЕЛІ

Розпорядженням представника Президента України у Волинській області Володимира Блаженчука у селі Люблінець Ковельського району з першого вересня відкриється ліцей-інтернат сільськогосподарського профілю. Тут готуватимуть майбутніх фермерів для Волині. Формування педагогічного колективу триватиме на конкурсно-договірній основі. Ряд підприємств і господарств Ковельського району дали згоду допомогти матеріально у створенні навчальної бази ліцею.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Контакти

ПАН МІШЕЛЬ ДИВУЄ СВІТ, а ми—пана Мішеля

У рамках підписаної угоди про співробітництво та обмін науковими кадрами НДІ отоларингології проводить з Інститутом імені Жоржа Партманна (Бордо) спільний семінар, на який з'їхалися представники багатьох науково-дослідних закладів ближнього зарубіжжя.

Головний учасник семінару, безсумнівно, син Жоржа Партманна — нинішній президент інституту в Бордо Мішель Партманн. Його ім'я добре знають в усьому світі, оскільки немає більш авторитетної думки в цій галузі, ніж судження пана Мішеля.

— Ознайомившись у перший день свого перебування в Києві з НДІ отоларингології імені Коломійченка, — говорить пан Мішель Партманн,— я був приємно здивований як найновішим медичним обладнанням, так і високою централізацією медичної допомоги, зосередженої у стінах цього закладу. З потенціалом ваших наукових кадрів уже давно знайомий, оскільки не перший рік працюю з групою професора Юрія Глушка, яка успішно займається реабілітацією слуху. Багато чув про створення експериментального зразка українського імплантанту і про таке інше. Одне слово, ви вмієте дивувати — і нинішній семінар тому підтвердження.

Сергій ВЛАД.

На знімку: Мішель Партманн.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Міні-футбол

У малого великі плани

Минулої суботи у приміщенні Київського державного інституту фізичної культури відбулася презентація Асоціації міні-футболу України. Відкрилася вона дещо незвичайно — не з промов і тостів, а з футбольного матчу між керівниками Асоціації і командою «Пресинг», до якої входять журналісти «Спортивної газети», «Робітничої газети», «Голосу України», Телерадіокомпанії України, «Независимости» і викладачі київських вузів. «Пресинг» довів, що його спортсмени-любителі вміють не тільки писати про футбол і викладати спортивні дисципліни, а забивати м'ячі. За збірну Асоціації міні-футболу виступали й зовсім початківці — підприємець Віталій Суржко і представник Президента України у Дарницькому районі Києва Валерій Кір'ян, які, до речі, не зіпсували гри «профі». Результат цієї захоплюючої зустрічі — 4:4.

Після матчу суперникам легше було знайти спільну мову. Президент Асоціації міні-футболу України Геннадій Лисенчук, який очолює кафедру футболу у Київському інституті фізичної культури, розповів про організаційні плани Асоціації, про те, як проходитимуть чемпіонат і розіграш Кубка України. Один із спонсорів Асоціації Віталій Суржко виклав програму матеріального забезпечення міні-футболу і закликав підприємців України підтримати новонародженого. Член Асоціації, представник Президента України у Дарницькому районі Києва Валерій Кір'ян зупинився на соціальній корисності міні-футболу, який має повернути дітей і молодь на пустуючі майданчики, що є у кожному мікрорайоні столиці. Від себе додам, що організаторська підтримка державних осіб конче потрібна спортові. І дуже добре, що у витоків розвитку міні-футболу в Україні одразу став один із представників виконавчої влади. Думаю, що колеги підтримають Валерія Кір'яна не тільки у столичних районах, а й інших областях України.

Перед журналістами виступив і віце-президент Федерації футболу України Анатолій Біденко, який запевнив, що міні-футболу приділятиметься така ж увага, як і великому.

Я ж вважаю, що у міні-футболу друге і, нарешті, офіційне народження. Бо мільйони у своє задоволення здавна грали на невеликих майданчиках у футбол. Тепер у міні-футболу будуть свої чемпіони, володарі Кубка, збірні команди і болільники. До речі, про перших офіційних болільників потурбувалися вже згадувані Віталій Суржко і Валерій Кір'ян: вони прийшли на матч із дружинами і дітьми, які гаряче вболівали у залі за своїх. І це добра прикмета для новонародженої Асоціації.

Щасти тобі, міні-футбол!

Олександр ВОЛОДИМИРІВ.

Фестивалі

«БЕРЕЗІЛЬ-93» НАРОДИВСЯ З ЛЮБОВІ ДО КУРБАСА

Подією номер один у ці дні у Харкові безумовно є перший Український міжнародний театральний фестиваль «Березіль-93». З багатьох країн світу на сцену відомого колись (є надія, що це вже буде добра традиція) театру «Березіль» з'їхалися професійні театральні колективи, самобутні народні трупи, театри авангардного спрямування, різноманітні акторські школи та студії. Такого величного мистецького свята, яким було відкриття, харків'яни вже давно не бачили. «І навіть бідному актору дозволили пальнути із справжньої козацької гармати»,— не приховував свого захоплення Д. Баніоніс.

А програма фестивалю почалася ще раніше. Американський режисер Вірляна Ткач, з легкої руки котрої минулого року народилася ідея «Березілю-93», прибувши до Харкова заздалегідь, разом з акторами свого експериментального театру «Ла Мама» та харківськими майстрами сцени поставила спектакль «Сліпий зір». Його прем'єра пройшла на «біс».

До речі, помпезне сценічне відкриття фестивалю, яке планувалося раніше, успішно «поховала» своїм моно-спектаклем бразильська актриса й режисер Деніс Стоклас. Неперевершеним мистецтвом пантоміми вона настільки захопила глядачів, що ледве вирвалася з обіймів вдячної публіки, аби не запізнитися на літак.

Справжнім тріумфом на харківській сцені стала вистава Київського театру імені Івана Франка «Тев'є-Тевель» за творами Шолом-Алейхема.

Вже відбулися творчі зустрічі з американськими гостями В. Бойчуком, М. Реваковим, В. Ревуцьким, а також з народним артистом Литви Д. Баніонісом. Попереду — творчий вечір І. Смоктуновського, спілкування харківського студентства з американським професором Ю. Шевельовим.

І, звичайно,— вистави. Але придбати квитки на фестивальні спектаклі — проблема. Тож можна сказати, що ми скучили не тільки за хлібом насущним, а й за духовним.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Повертаючись до надрукованого

«ХОЧУ НА СОНЦЕ ПОДИВИТИСЬ...»

Після цієї публікації («ГУ» від 24 березня ц. р.) у редакції пролунало чимало дзвінків від тих, хто хотів би допомогти шестирічній Оксані Фень, хворій на гостру лейкемію. Дехто не читав, а лише чув про матеріал. Для таких нагадуємо: ***гроші треба переказувати на ім'я Валерія Васильовича Феня, валютний р/р 20708094 в акціонерному банку «Укрінбанк» м. Києва, купонний рахунок № 704504 МФО 300142 — у тому ж банку.***

Детектив

ДРУЗІ ПІДВЕЛИ

Щойно правоохоронці з жахом дізналися про справжніх друзів начальника відділу захисту економіки від злочинних посягань УВС області підполковника міліції Ю. Пінчука.

— Влітку 1992 року,— розповідає начальник інспекції штабу УВС області І. П'явко,— у Чернігові була виявлена злочинна група, яку очолював заступник директора заводу карданних валів Олексій Стифеєв. Його зі співучасниками заарештували. Встановили, що за два роки вони здійснили крадіжок на суму понад 3 млн. крб. 19 січня 1993 року кримінальну справу № 25/24 прокуратура направила в суд. Але, не без допомоги впливових осіб у міліції, Стифеєва звільнили з-під варти, щоб він набрався сил перед судовими засіданнями.

Підсудний, щоправда, вирішив не гаяти даремно часу, пригадав друзів, зайнявся з ними ділом. Нещодавно три їх автомашини, заповнені горілкою, цукром, олією, макаронними виробами, запчастинами, успішно проминули близько шостої години ранку спецпропускний пост міліції в Нових Яриловичах Ріпкинського району. Ще б пак! На передньому місці сидів начальник відділу захисту економіки від злочинних зазіхань УВС області Ю. Пінчук. Та не вдалося перетнути кордон Білорусі. Довелося виходити з машини з піднятими руками. Так неприв'язно зустріли О. Стифеєва та інших оперативна група СБУ, ДАІ, прокурор Ріпкинського району Олексій Падалюка.

Як повідомив центр громадських зв'язків УВС Чернігівщини, наказом по управлінню внутрішніх справ області Ю. Пінчука вже звільнено з роботи. Та крапку у цій детективній історії ще рано ставити. Почекаємо результатів подальшого розслідування.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Щось новеньке

НАСВИНЯЧИВ — ВІДПОВІДАЙ!

Сесія Косівської районної Ради народних депутатів прийняла ухвалу про посилення боротьби із злісними забруднювачами навколишнього середовища. Штрафами (і немалими) обкладатимуться за екологічні порушення як окремі громадяни, так і трудові колективи, організації та установи, а також приїжджі, зокрема туристи.

Якщо ви, приміром, викинули сміття в громадському місці, влаштували його звалище під своїми вікнами, то вам доведеться сплатити за це одну мінімальну місячну зарплату. Наступного разу порушення коштуватиме вам удвічі більше. Кошти, отримані від штрафів, надходитимуть до місцевого бюджету й до каси органів, які виявили забруднювача.

Василь БАБУХ.

Івано-Франківська область.

ГУМАНІТАРНИЙ ЛІТАК З ГОЛЛАНДІЇ

Шість комплектів військових госпіталів доставив у Кіровоград з Голландії військово-транспортний літак ІЛ-76. Це лише четверта частина гуманітарної допомоги, яку зібрав директор міжнародного центру «Другий світ» Роберт ван Ворен. Крім Кіровоградської, гуманітарна допомога більш як на мільйон доларів надійде в Черкаську та Полтавську області. Її доставку організували Міністерство оборони та Народний Рух України.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ПОГОДА

7—8 квітня в Україні часом дощ, сьогодні у східних областях переважно без опадів, вітер південно-східний, завтра у західних областях — північний, 5—10 метрів на секунду. Температура вдень 7—13, на південному сході і в Криму 14—18, вночі 1—7 градусів тепла.

По Київській області сьогодні вдень часом невеликий дощ, вітер південно-східний, 5—10 метрів на секунду. Температура 8—13 градусів тепла.

І ХАЙ ПРИЙДЕ ГОСПОДАР...

До найголовніших питань, які перебувають нині в центрі уваги і владних структур, і громадськості, безумовно, належать питання власності, що й зрозуміло. Адже у кого власність, у того й влада. Особливою проблематикою відзначається це у Києві, де частина власності, розташованої у столиці, місту не належить.

Крім того, хоч владні структури уже й визначилися, хто які функції має і хто за що відповідає, у Київраді створено Фонд комунального майна, а в держадміністрації відповідний департамент, проте розв'язувати проблеми, що виникають, дуже й дуже непросто.

А як вдається це робити? Про це наш кореспондент розмовляє з главою департаменту з питань управління майном міської адміністрації Світланою КУЗНЄЦОВОЮ.

— Світлано Вікторівно, скажіть, будь ласка, як удалося досягти розуміння з Київрадою в питаннях власності, адже тривалий час депутати фактично не довіряли вашому департаменту...

— Я думаю, це було тільки тому, що ми — структура держадміністрації. Проте попри це створений Київрадою Фонд комунального майна не скасував жодного нашого рішення. З одного боку, це тішить, а з іншого — скільки часу згаяно на безплідні дискусії...

Нині ж ми працюємо так: департамент держадміністрації і Фонд державного майна Київради уклали офіційну угоду про взаємодію в питаннях управління майном, що належить до комунальної власності міста. У ній ми чітко розмежували функції обох сторін.

Звичайно, виникає чимало проблем. Але доводиться працювати в такій ситуації.

— У вас найбільше клопоту з приватизацією?

— Бачите, чомусь коли мова йде про комунальну власність, усе зводиться до приватизації. Але ж у Києві основні комунальні фонди становлять 140 мільярдів карбованців, з них лише три відсотки припадає на підприємства торгівлі, побуту, громадського харчування, частина з яких підлягає приватизації. Тобто це не пріоритетний напрям діяльності і Фонду, і департаменту комунального майна.

Набагато складніше управляти підприємствами, заснованими на комунальній власності міста. Це не просто, бо доводиться буквально відвойовувати у міністерств і відомств кожен об'єкт. Зате можемо сказати, що вся інформація про них зведена в банк даних, наведено порядок у звітності. Нині у нас за кожен карбованець комунальної власності є відповідальні особи. Ми розглянули та затвердили 1590 статутів таких підприємств, визначили порядок користування майном для суб'єктів господарювання.

— Це — основа основ, так нібн і повинно бути...

— У тому то й річ, що ні. Ми дійшли до того, що останніх три роки ніхто нікуди і ні перед ким не звітував, і це фактично за державної власності на засоби виробництва. Самостійність у нас вийшла якось навиворіт. Скажімо, директор державного підприємства практично є його власником. З'явилися підприємства, що паразитують на державній власності.

Особливо це виявляється у багатьох проектних установах, які, здаючи в оренду свої приміщення, можуть взагалі не працювати. Є чимало випадків, коли керівники державних підприємств чи установ здавали приміщення в оренду з правом викупу.

От з усім цим і треба було розібратися. Дещо вдалося повернути, за частину майна і досі судимося.

— Недавно в міських газетах з'явилися списки об'єктів, які Київрада вирішила приватизувати. А тим часом міська програма приватизації не затверджена, а прийнята лише в цілому.

— Звичайно, нас тривожить, що депутати не затвердили програму, але вже добре, що її можна потроху реалізувати. А от те, що списки були опубліковані до розгляду їх на сесії Київради, вважаю економічним злочином. Збитки від цієї «акції» навряд чи вдасться підрахувати.

Поясню. Як тільки сесія вирішує приватизувати підприємство, то щодо нього відразу призупиняється дія окремих статей Закону про підприємство — воно не може чинити будь-яких дій стосовно свого майна: ані продавати, ані змінювати форму власності. В даному разі хтось із депутатів «подарував» список об'єктів, що підлягають приватизації, газеті «Киевские ведомости» ще до прийняття рішення. Тож боюсь, що коли ми прийдемо оцінювати та інвентаризувати майно цих об'єктів, продавати там уже буде нічого.

Повинна сказати і ще про одне: із списку підприємств, які ми пропонували приватизувати, штучно вилучено ряд об'єктів — спрацювало депутатське лобі. Так гратися з комунальним майном недопустимо, адже кожне таке вилучення тягне за собою економічні збитки.

— Світлано Вікторівно, чимало об'єктів комунальної власності винесено для продажу на аукціон та ще й за вільно конвертовану валюту. Як ви до цього ставитесь?

— Я розумію, що ви хочете сказати: нечисті гроші, люди, які зуміли їх взяти чи заробити, а як же трудові колективи і т. д. Нічого страшного в цьому не бачу. Тут інше: прийде людина, яка вкладе в справу власні гроші і буде заінтересована в тому, щоб його підприємство якомога швидше давало прибуток. Тобто прийде хазяїн. А що з аукціону — то хай він краще прийде відразу і заплатить свої гроші місту, а не перекупить з часом у трудового колективу.

— А ще найбільше бояться іноземців, які за долари скуплять усе...

— Так і долари залишаться в місті, і підприємство, і робочі місця на ньому. Та й продукцію, яка тут випускатиметься, навряд чи повезуть до Америки чи Швейцарії. І податки теж справно осідатимуть у казні міста.

— У списку на приватизацію — 50 об'єктів. Це багато чи мало?

— Це нескільки як для нашого міста. Але це й багато, якщо врахувати, що ми продаємо вперше, бо до цього часу місто не оформило жодної купчої. І ще треба навчитися робити, щоб обмежити кількість помилок. Бо, наприклад, обвальна приватизація в Москві призвела до того, що 70 відсотків актів купівлі-продажу визнано недійсними. Отож, нам хоч і треба поспішати, але поспішати повільно і продумано.

— Ви можете передбачити перші результати приватизації, скажімо, підприємств торгівлі?

— Можу. Щонайменше півроку спостерігатиметься спад обсягів — новий господар повинен призвичаїтися, укласти угоди, зрештою, ремонт зробити. Частина власників обов'язково збанкрутує. А от справжній господар вистоїть. І працюватиме — на себе, але й на нас теж.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Колаж Михайла САЧКА.

ХОЧУ ПРАЦЮВАТИ НА ДЕРЖАВУ

Торік нам на підприємство надійшла з Києва керівна вказівка про роздержавлення. Годі, хлопці, бути наймитами у держави, ставаймо господарями, будьмо власниками. Заходилися і на «Червоній зірці» створювати акціонерне товариство закритого типу, почали збирати гроші на викуп акцій, які мали випустити. Знайшлось понад 7 тисяч ентузіастів. А потім запал потихеньку згас, бо зі столиці надійшла нова вказівка: з приватизацією не поспішати. А тут ще й виробництво зупинилося, трудівники пішли у вимушену відпустку, бо після «лібералізації» цін підприємство збанкрутувало.

До чого це я веду? А до того, що всі ці новації народжуються не в низах, не біля верстата чи ковальського преса, а в залі Верховної Ради та кабінетах Кабінету міністрів.

Мені, наприклад, однаково, кому належатиме «Червона зірка», на якій я працював 20 років і ще думаю потрудитися стільки ж. Чим відрізняється мій колега-токар, який став співвласником сусідньої «Гідросили»? Нормою, зарплатою чи ставленням до роботи? Слава Богу, друге й третє у нас навіть краще, ніж у них. Зрештою, у більшості високорозвинених країн Заходу державна власність становить понад п'ятдесят відсотків і ніхто від цього не страждає. Навпаки, у людей, що працюють на державних підприємствах, більше впевненості, соціального оптимізму, ніж у тих, хто старається на приватника. Та й платня не гірша. Чому ж тоді нам забороняють працювати на благо незалежної української держави, майже силоміць заганяють у власники, не рахуючись із думкою трудівників?

А якби хто прислухався, то почув би: не можна приватизувати, розчленовувати наше виробниче об'єднання по сівалках. Бо, по-перше, його підрозділи так взаємопов'язані, що після розокремлення не зможуть жити і випускати потрібну селу продукцію. По-друге, де гарантія, що приватний власник обов'язково випускатиме сівалки, а не перепрофілює підприємство на виготовлення вигіднішої (йому, звісно) побутової техніки чи навіть пепсі-коли? Виграє від цього колгосп, чи, як його сьогодні називають, сільськогосподарське підприємство, фермер і сама держава? Якщо він загилить за посівну техніку несосвітенні ціни. Ми теж сьогодні могли б підняти рентабельність сівалки до 50 і більше відсотків. Що зрештою і роблять перекупники. А ми тримаємося на 14. Чому? Та тому, що сором обдирати село, бо з нього й так шкуру деруть — наростати не встигає. А ще через довільне підвищення цін (як це роблять на багатьох підприємствах) і самі залишимося в програші. Сівалки перестануть брати.

Нашому об'єднанню дорікають, що ми монополісти у виробництві посівної техніки. Мовляв, потрібні конкуренти. Це не зовсім так. У Кіровограді є ще одне підприємство аналогічного профілю — експериментальний завод проектно-конструкторського інституту. А конкурувати з нами йому не під силу. І потужності, й кваліфікація робітників не ті. Чи зможе стати нашим конкурентом у найближчий час приватний підприємець? Однозначно ні. Бо сьогодні невигідно випускати промислову продукцію, тож приватник її й не випускатиме. Як же тоді бути споживачам, покупцям наших сівалок, автомашини яких по два-три дні валками стоять під воротами підприємства, щоб ще «гарячим» вихопити товар, адже на носі посівна? Та й хто сказав, що державне підприємство не може стати гідним конкурентом західних фірм? Ті, хто рік тому зверхньо поплескував червонозорівців по плечу і запевняв, що наших сівалок не братимуть? Купуватимуть, мовляв, чеські, болгарські, німецькі. Дуже накупували? Нема валюти. А ми валюту заробляли і раніше. Ось-ось можна ставити на конвеєр навантажувач, який виконуватиме чотири операції. Одна із скандинавських країн вже пронюхала і робить заявку на чималеньку партію. А розраховуватиметься доларами. Якби держава хоч трішки допомогла нам грішми, через деякий час валютна виручка повернулася б до бюджету сторицею.

Протягом року-півтора ми самотужки спроектували і освоїли стогомет, кілька типів сівалок, начіпний і причіпний культиватори, крупорушки, автовізки і багато іншої техніки. Коли б держава взяла під свою опіку регулювання, проектно-конструкторську роботу, цінову політику, припинила масове розкрадання і пограбування своїх-таки підприємств, виграли б усі люди. А так доводиться із жалем спостерігати, як під розмови про приватизацію, роздержавлення йде неприхований грабіж національних багатств України. Звісно, довго так тривати не може. І якою технікою селянин оброблятиме землю, коли ми й так з року в рік не наближаємося, а навпаки, дедалі більше відстаємо від світового рівня у своїй галузі? Якщо держава не допоможе подолати це відставання, марно сподіватися, що вона зуміє увійти до сім'ї високорозвинених цивілізованих країн.

Юрій РЕШЕТЦОВ,
токар четвертого механоскладального цеху ВО «Червона зірка».

Кіровоград.

Листи з села

Оазис у пустелі

Останнім часом дедалі частіше спадає на думку, що над нами збиткуються всевишні сили, спонукаючи одягати штани через голову; спочатку створювати проблеми, а потім їх героїчно переборювати. Так було у 20-і, 30-і, 60-і роки. Таке діється в аграрному секторі й сьогодні. Без вивчення об'єктивних умов ведеться гамузна фермеризація. Здебільшого — для чергового звіту..

Як за таких умов жити, мудро вчинити, аби перехід до фази соціал-капіталізму не обернувся черговим горем для селянина! В пошуках відповіді багато керівників вирушають за тридев'ять земель. По досвід.

А тим часом в Україні є господарства, де можуть багато цінного запозичити не лише вітчизняні, а й закордонні аграрники. Скажімо, в акціонерній агрофірмі «Вікторія» Борщівського району Тернопільської області. Побувавши тут, Голова Верховної Ради України Іван Плющ сказав однозначно: «Якби кожен район нашої держави мав хоча по одній такій агрофірмі, ми не були б злидарями».

Відчуваючи і свій борг перед сільськими читачами, редколегія «Голосу України» вирішила тимчасово перенести свій Подільський корпункт в акціонерну агрофірму «Вікторія» і докладно розповісти про господарство, його економіку, людей, нові форми трудових стосунків (телефон корпункту — 03541-3-67-41 у селі Вовківці Борщівського району).

Адамова вікторія

Ви бачили, як росте земля, цвіте подорожник і плаче троянда? А можливо, чули, як б'ється серце яблуні, як поле з небом розмовляє?

Він те все бачить і чує своїм хліборобським серцем. Та ці найтонші струни не виставляє напоказ. Говорить діловито, наче кожне слово відкриває від себе. На обличчі — постійна строгість, за якою прихована поетична ніжність душі, сокровенні думи. Це не театральна награність. Так розпорядилися складні обставини життя.

Адам Щепановський народився в селянській сім'ї на Тернопільщині за рік до приєднання Західної України. Ріс у страшний час національного протиборства, коли лихо зненацька могло постукати в двері. Отоді-то тато й наказали:

— Що хочеш думай, але знай, що говориш. Та краще мовчи, бо одне необережне слово — занапастиш і себе, і нас.

З цим заповітом і вирушив у життєву дорогу. По закінченні Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту працював в управлінні сільського господарства. А згодом взяли в райком партії. Як і багато однолітків, свято повірив у партійну щирість, чесність і справедливість. І за те вже через півроку роботи поплатився. Бо на зборах відверто сказав, що завору райкому не місце в тій високій установі. Відтак із доганою опинився на посаді завідувача відгодівельного комплексу...

Минав час, а з ним і справи ставали зримішими, про господарство дедалі частіше схвально говорили в районі, в області.

Але ті, які затаїли злість за бунтарство, вирішили в інший спосіб провчити Щепановського. Цього разу призначили головою колгоспу «Прапор Леніна», який на 8 лютого 1971 року мав 8 мільйонів боргу. Колгосп практично розпався, люди перебралися на роботу в райцентр. Райкомівські підлабузники між собою сушили зуби: «Аж тут Щепановському жаба цицьки дасть!»

Адам не зважав на зубоскалів. Навпаки, у нього вироблялася ще більша жага до роботи. Хотілося повернути людей в село, дати їм те, чого вони шукали в місті. Почав із простого: змусив конторських працівників, спеціалістів приймати і вислуховувати селян, як своїх рідних. Щоб кожна людина відчула увагу й піклування.

Знав: добре слово — то півсправи. Потрібні були кошти, робочі місця на осінньо-зимовий період. І незабаром він спорудив завод по розливу мінеральної води, що почав давати третину обласної продукції. Біля нього виросли тарний цех, склозавод потужністю до 20 мільйонів пляшок на рік...

Підсобні промисли дали кошти для серйозної внутрішньогосподарської реконструкції. Почали споруджувати нові тваринницькі комплекси, майстерні, повністю оновили і розширили автотракторний парк. Через п'ять років колгосп скидався на великий будівельний майданчик. Це дратувало районних чиновників, і час від часу райком осмикував Щепановського то попередженням, то доганою. Мовляв, знай, хто є хто. Та Адам мовчки йшов своєю дорогою. Друзям казав: «Догани на спині не носити. А це все потрібне не мені — людям». І брався за нову справу.

Це тільки сказати легко: «Братися за нову справу». А для того, аби хоч якийсь курник спорудити, треба було не один параграф порушити у перспективі на нову догану, вклонитися не одному порогові. За двадцять років свого головування Союз РСР вивчав не за географічною картою, а в потягах і літаках. Бо народногосподарський комплекс так був влаштований, що гайку виробляли у Львові, а болт на Камчатці. І треба все стягнути докупи, налагоджувати контакти, укладати довгострокові угоди.

Про таких людей, як Адам Щепановський, сьогодні кажуть: бізнесмен, керівник нової формації. Це так. Але слід знати, що таким він став завдяки природному дару ще вчора, у дні, коли ініціатива, господарське «вільнодумство» суворо карались. Та Щепановський — наче подорожник: чим більше його топтали, тим міцнішим ставав, ширше і глибше пускав коріння. З року в рік у колгоспі росла врожайність, підвищувалася рентабельність, дедалі більшими ставали прибутки. Та Адам гроші в торбі не тримав, як деякі його колеги. Будував дороги, звів чотири нові школи, стільки ж — будинків культури, медпрофілакторій, спорудив 12 двоповерхових житлових котеджів. І паралельно розширював підсобне господарство. З Ростова привіз термопластавтомати, з Москви — дві поліетиленові лінії з переробки вторинної сировини, з Білорусі — міні-маслозавод. А ще раніше поставив холодильник на три тисячі тонн яблук...

Щепановський не вгамовувався. Кажуть, апетит приходить під час їди. Так і в нього. Чим більше грошей надходило, тим більше він пускав їх у діло, в розвиток усіх сфер виробництва.

Район у районі

Перебуваючи в агрофірмі «Вікторія», я пригадав цікавий факт з історії Придністров'я. Десь у XI—XII століттях на землях подільського містечка Миньківця була заснована королівська держава з усіма своїми атрибутами — митницями, військом, грішми. І мала вона своє Магдебурзьке право.

Так-от, на зразок тієї держави нині чимось схожа й агрофірма. Судіть самі. Має зовнішньоекономічні зв'язки, спільні підприємства із закордонними фірмами, власні комерційний і ощадний банки. А крім цього — широка інфраструктурна мережа і, як би це не дивно звучало, промислове виробництво.

Для переконливості назвемо деякі підприємства, їхню специфіку. Скажімо, меблі місцевого деревообробного комбінату успішно конкурують із відомими фірмами України. Завод миттєвого заморожування — єдиний за своєю унікальністю в державі. А ще для місцевих потреб працюють ковбасний цех, олійня, млин, двогектарна теплиця, цегельний, вапновий, дріжджовий, комбікормовий заводи. Мають свою звіроферму і хутровий цех, створили спільне підприємство з цементним заводом. До послуг подолян — фірмові ресторан, магазин. Розжилися навіть на кілометр залізничної колії. Незабаром стануть до ладу спиртозавод і цех з виробництва вина, сталеплавильний, металоштампувальний цехи. Не забувається й така деталь: гостей, що приїжджають у Борщів, поселяють у готель агрофірми. Правда, він невеликий. Але скоро прийме гостей новий, споруджений у стилі замку.

Заздрісники іноді бурчать — мовляв, не своєю справою займається Щепановський. Бо його основне завдання — виробляти сільськогосподарську продукцію. Але і в цьому напрямі з «Вікторією» ніхто не зможе змагатися. В господарстві вирощують понад 12 тисяч голів великої рогатої худоби — наче у невеликому районі. Порівняно з 1975 роком добовий приріст великої рогатої худоби збільшився на кінець минулого року на 305 грамів і становив уже 594 грами. Торік вироблено 28 тисяч центнерів м'яса, 77 тисяч центнерів зернових. За десяти відсотків площ району, що займає агрофірма, господарство має половину районних коштів!

— Як же вдалося втримати на плаву такий гігантський корабель за обвальної розрухи, розірваних економічних зв'язків? — запитую Щепановського.

— Пригадайте, як було раніше, — усміхнувся він. — Дзвонять із райкому і кажуть: поїдь туди, купи те. Завтра—ори, післязавтра—сій. Позбавивши ініціативи і бажання пошуку, із керівників зробили щось на зразок роботів. І от коли кран вертикальним командам перекрили, багато хто з господарників розгубилися. Адже соромно сказати: «Люди, я не готовий працювати у таких умовах». От і прикривалися, наче щитом, фразами про розвал зв'язків. Ми теж не на Місяці живемо. Але не віщаємо «собак» на економічні зв'язки. Бо їх ми встановлювали самі відповідно до господарських потреб. І сьогодні нам надходять поставки у повному обсязі з Росії, Молдови, Білорусі, Німеччини. Єдине, з чим не в змозі боротися, — це із стрімким зростанням інфляції. Але і в цій фінансовій трясовині агрофірма допомагає людям. Наприклад, якщо держава індексувала вклади в ощадних банках удвічі, то ми своїм людям проіндексували у 15 разів. А на плаву тримаємо фірму на досить простій основі — працюємо, як і раніше, до сьомого поту. Кожен знає своє місце, свої обов'язки і що від того буде мати. А мають непогано. Інакше триста міських жителів не прийшли б на роботу в агрофірму.

Асоціація мільйонерів

Адам Щепановський не хизується на трибунах, не вискакує з показними ініціативами, не напинає на площі козацькі груди. Він тихо, спокійно, але зважено і повсякденно робить свою справу. Скажімо, тільки-но зняли табу з нерушимості колгоспного ладу, його рідний колгосп «Прапор Леніна» перестав існувати. Рівно — день у день — через двадцять років головування. І не за керівним велінням з райкому чи обкому партії. Так вирішили люди в усіх шести бригадах. Підрахували вартість основних фондів, особистий внесок кожного працюючого і на цій основі 60 відсотків вартості фондів розподілили між собою. На рівні частки кожна бригада поділила і свою землю. Не забули й колгоспних пенсіонерів. Отак в один день колгосп не багатство розібрали і того ж дня склали докупи в акціонерну агрофірму.

Тепер кожна людина знає не лише свою пайову частку, але й те, що 10 відсотків чистого прибутку фірми будуть щорічно розподілятися між пайовиками залежно від трудової участі. І тепер кожен селянин прагне працювати краще, щоб мати більше. Вже через рік півмільйонні паї мали Володимир Чернега, Йосафат Ставрук, Дмитро Бульдяк, Анатолій Загуляк. Сім'я Руданських підбиралася до мільйона.

Але в житті так уже складається, що там, де є достаток, обов'язково з'являються заздрісники. Саме вони і посіяли розбрат у селах: мовляв, ніхто нікому оті пайові гроші не видасть — черговий обман. На цю приманку спіймалася одна колгоспниця і подалася до Щепановського:

— Видайте мені пай, бо я виходжу з агрофірми.

Схвильована і здивована жінка взяла своїх сто тисяч (хто коли такі гроші бачив!) і побігла додому. А через кілька днів прийшла і почала благати прийняти її гроші назад.

Тепер про це розповідають як про переконливий факт, що селяни справді стали господарями своєї долі і своєї фірми. Стали багатими господарями. Судіть самі. На січень цього року вартість основних фондів і сума грошових надходжень становили мільярд сто сорок один мільйон карбованців. Без врахування майже трьохсот тисяч дойчмарок, що направлені на реконструкцію консервного заводу, який цього сезону зможе переробити до 30 тисяч тонн яблук...

Багато що можна розказати про агрофірму «Вікторія», яка на тлі економічної кризи скидається на квітучий оазис. Вона стала чудовим прикладом господарювання за нових економічних умов. Але і цілий серіал не замінить вражень, якщо ви побуваєте тут самі. А гостей, які хочуть вивчити досвід, тут зустрічають радо. Тож їдьте, дивіться, що і сьогодні можна добре жити не лише за кордоном, а й на рідній українській землі.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Тернопільська область.

Перехрестя думок

Є ПРОПОЗИЦІЯ: ПОВЕРНУТИСЯ ДО КОЛИШНЬОГО

Знамення нашого часу — висока соціальна напруженість, болючі роздуми людей, які хвилюються за долю України, пошуки виходу зі скрути, в якій опинилися ми в пору становлення незалежної держави. І ось такі неординарні, протилежні і навіть несподівані думки, пропозиції. Друкуємо їх, аби засвідчити: є люди, громадяни України, які думають так. І, мабуть, це потрібно знати всім.

НАВІЩО ЦІ РАДИ?

Справжні ради були до революції. Тоді громади справедливо обирали своє управління, яке розв'язувало власні проблеми, нікому не підлягало. По революції 1917 року справжні народні ради були ліквідовані і натомість створили Ради із суворою дисципліною підпорядкування нижчої вищій Раді. Тепер майже всі рішення йдуть зверху вниз.

Верховна Рада розв'язує загальнодержавні питання, приймає закони. Але кому й навіщо потрібні обласні, міські, районні, сільські Ради?

М. ГІЛЕВИЧ.

Київ.

І ПРЕЗИДЕНТ ПОВИНЕН...

Як громадянин України, один з тих, хто віддав свій голос за президентські «5 д», я вражений тим, що Україна пішла вниз. І тепер важко сказати, чи зможе новий уряд на чолі з Л. Кучмою звести економіку на ноги, коли на місцях триває війна між двома структурами управління.

Вважаю, що Президент повинен негайно зробити заяву з приводу становища, в якому ми опинилися, з приводу злочинних діянь, що мають місце, та вжити відповідних заходів для негайного наведення порядку.

В. ПІВЕНЬ.

Артемівськ Донецької області.

ДИКТАТУРКУ Б...

Я давно мріяв про нашу незалежну, вільну державу, але не таку, якою вона є. Держава, де б діяли порядок, закони і кара. Бо що б Верховна Рада не робила, все розкрадатимуть, людей вбиватимуть більше, що вже робиться не тільки у Львові.

Вважаю, конче потрібна диктатура на рік-два. Ввести нову поліцію і розстріли. Навіть за невиконання законів. Якщо цього не зробимо зараз, час усе одно змусить вдатися до диктатури.

А ще треба міцно закрити кордони. Виїзд дозволяти лише до рідних і тільки раз на рік, з порожніми валізками.

Стефан ГУЦУ,
робітник.

Львів.

У МАЛІЙ ВИСЦІ ЗА РАДИ, АЛЕ ПРОТИ ОУН

До редакції нещодавно надійшло звернення учасників урочистого мітингу міста Мала Виска Кіровоградської області. В ньому констатується, що Україна нині перебуває на межі економічної й політичної катастрофи. Учасники мітингу вимагають: рішуче покінчити з так званою комерційною діяльністю, яку раніше називали спекуляцією; негайно заморозити ціни на основні товари народного споживання й поставити їх під контроль держави; налагодити розірвані зв'язки з колишніми республіками Радянського Союзу; зберегти систему Рад як єдиних представницьких органів народовладдя; не приймати нової Конституції України в даній редакції, в якій не передбачено право на працю та відпочинок, безплатну освіту і медичне обслуговування; не допустити реабілітації націоналістичних та профашистських формувань типу ОУН і УПА. Визнання ОУН і УПА за визволителів України від фашизму й розповсюдження на них статусу учасників Великої Вітчизняної війни — це неприховане знущання з пам'яті мільйонів загиблих героїв, це наруга над іще живими ветеранами війни; долю символіки Української держави, її гімн визначити за результатами всенародного референдуму, а не постановою Верховної Ради, як це було зроблено.

Добірку підготував Яків ГАЛЬЧЕНКО, редактор відділу листів і соціологічної інформації «Голосу України».

Юридична консультація

Мешкаю з дружиною в Казахстані. Життя складається так, що треба буде переїхати в Україну. Якщо ми це зробимо, хто і як виплачуватиме нам пенсії?

Л. ШЕРШУР.

Казахстан.

Відповідь на це запитання можна знайти у роз'ясненні Міністерства соціального забезпечення України № 27 за 24 грудня 1992 року «Про пенсійне забезпечення громадян, які прибувають на постійне місце проживання в Україну із республік колишнього СРСР». Зокрема, в цьому роз'ясненні зазначено, що угодою між державами — учасниками СНД (якою є й Республіка Казахстан) установлено, що пенсійне забезпечення здійснюють відповідно до законодавства держави, на території якої вони мешкають. Трудовий стаж, у тому числі набутий в межах колишнього СРСР, зараховують на загальних підставах.

Витрати, пов'язані із здійсненням пенсійного забезпечення цих осіб, несе держава, яка надає забезпечення. Взаємні розрахунки не проводяться, якщо інше не передбачено двосторонніми угодами. Тому обчислення стажу та заробітку, призначення, перерахунок та виплата пенсій громадянам держав, які підписали вищевказану угоду, роблять на тих же підставах, що і громадянам України.

Під час визначення права на пенсію, в тому числі на пільгових умовах і за вислугу років, до цих громадян та членів їхніх сімей вимога ст. 63 Закону України «Про пенсійне забезпечення» (умови зарахування в стаж роботи іноземним громадянам часу роботи за межами України) не застосовується. Трудовий стаж, набутий в межах території колишнього СРСР, під час призначення пенсій зараховується на загальних підставах.

Обчислення пенсій цим громадянам роблять із заробітку з урахуванням статей 64—67 Закону України «Про пенсійне забезпечення» за вибором заявника за періоди роботи, що зараховуються до трудового стажу.

Якщо пенсія того ж виду передбачена законодавством України, то її розмір переглядають у відповідності до законодавства України за новим місцем проживання пенсіонера.

Необхідні для пенсійного забезпечення документи, видані на території держав колишнього СРСР, приймаються без легалізації, тобто вони не потребують якого-небудь додаткового засвідчення.

* * *

Чи зараховується до загального стажу термін роботи після призначення пенсії?

Ф. МЕЛЬНИК.

Хмельницька область.

Так, зараховують.

* * *

Чи можна збільшити розмір пенсії у зв'язку із збільшенням заробітної плати?

К. ШЕВЧЕНКО.

Донецьк.

Так, це можливо. Однак за умови, що після призначення пенсії ви пропрацювали не менше двох років з більш високим заробітком, ніж той, з якого нараховували пенсію. Для такого перерахунку до відділу соціального захисту населення (раніше — відділ соціального забезпечення) треба подати відповідну заяву та довідку про заробіток за останні два роки роботи.

* * *

Чи зараховується до «шкідливого» стажу роботи термін перебування на інвалідності?

К. ФЕДОРІВ.

Луганськ.

Відповідно до ч. 8 ст. 11 Закону України «Про охорону праці» час перебування на інвалідності у зв'язку з нещасним випадком на виробництві або професійним захворюванням зараховується до стажу роботи для призначення пенсії за віком, а також до стажу роботи із шкідливими умовами, який дає право на призначення пенсії на пільгових умовах і у пільгових розмірах.

Разом з тим, звертаємо вашу увагу на те, що таке правило діє тільки з 24 листопада 1992 року — дня вступу в дію Закону України «Про охорону праці». До вказаної дати в стаж роботи, яка дає право на трудову пенсію за віком на пільгових умовах, зараховується тільки період перебування на інвалідності внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання, одержаних на підземних роботах (ст. 56 Закону України «Про пенсійне забезпечення»).

* * *

Мені 43 роки, я мати п'ятьох дітей. Чи можу я отримати пенсію незалежно від віку і стажу роботи?

О. МУРАШКО.

Київська область.

Ні, не можете. Відповідно до ст. 17 Закону України «Про пенсійне забезпечення» жінки, які народили п'ятеро дітей або більше і виховали їх до 8-річного віку, мають право на отримання пенсії за віком після досягнення ними 50 років і при стажі роботи не менше 15 років із зарахуванням до стажу часу догляду за дітьми.

* * *

Чи діє в Україні постанова Ради Міністрів СРСР № 621 за 12 травня 1988 року (а саме — надбавка до пенсії розміром 20 відсотків)?

Р. МАТВЄЄВА.

Херсонська область.

У зв'язку з прийняттям 5 листопада 1991 року Закону України «Про пенсійне забезпечення» згадана постанова Ради Міністрів СРСР втратила чинність.

Сергій ДЕМСЬКИЙ, завідуючий юридичним сектором «Голосу України».

Запитуєте — відповідаємо

САМОГОНУ МЕНІ, САМОГОНУ!

Ми ніяк не можемо зрозуміти: сьогодні дозволено виробляти самогон для власних потреб чи ні?

Мешканці села Жданівки Вінницької області.

Становлення незалежної Української держави потребує вирішення багатьох проблем. На їх фоні алкогольна уявляється незначною, другорядною. Але нехтування нею може призвести до катастрофічних наслідків. Так, лише торік особами в нетверезому стані скоєно 48119 злочинів. За статистикою, на ґрунті пияцтва вчинено 71 відсоток навмисних вбивств, 71 — зґвалтувань, 63 — тяжких тілесних ушкоджень. За статистикою, кількість хворих на алкоголізм сягає 760 тисяч, а на наркоманію — 25 тисяч чоловік. Реальні ж показники значно вищі.

Негативний вплив на загострення алкогольної ситуації в Україні мали повідомлення деяких засобів масової інформації про офіційний дозвіл на самогоноваріння в нашій державі. Справді, Верховна Рада України 7 липня 1992 року прийняла закон, яким скасувала кримінальну відповідальність за самогоноваріння без мети збуту. Втім автори зазначених вище повідомлень забули поінформувати населення про те, що залишилися чинними статті 176 та 177 Кодексу про адміністративні правопорушення. Згідно з ними самогоноваріння без мети збуту може потягти за собою застосування штрафу в розмірі до 15000 карбованців. Що ж до виготовлення або зберігання з метою продажу самогону чи інших міцних напоїв домашнього вироблення або виготовлення з цією метою апаратів для їх вироблення, а так само торгівля зазначеними спиртними напоями або апаратами, то покарання за ці правопорушення, за новою редакцією статті 149 Кримінального кодексу України, посилено. Передбачено позбавлення волі на строк від 1 до 3 років з конфіскацією майна чи без такої, або виправні роботи на строк до 2 років з конфіскацією майна чи без неї, або штраф від 5 до 10 мінімальних зарплат.

Стаття 149, крім того, доповнена нормою про кримінальну відповідальність за виготовлення з метою продажу без спеціального дозволу (ліцензії) пива, вина, горілчаних, лікерних і коньячних виробів або торгівлю цими напоями. Це правопорушення карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років з конфіскацією майна чи без такої, або виправними роботами до 2 років з конфіскацією майна чи без такої, або штрафом від 10 до 15 мінімальних зарплат.

Ми не можемо ще сліпо копіювати західний досвід, де виготовлення спиртних напоїв для себе не карається. В Україні масштаби самогоноваріння незрівнянно вищі, ніж у західних країнах, і, за деякими оцінками, за розмірами наближаються до обсягів державного виготовлення горілки. Крім того, у нас самогоноваріння, як правило, має напівкомерційний характер і практично не може бути поставлене під контроль. Наприклад, в США існує спеціальне бюро по алкоголю, тютюну і вогнепальній зброї, агенти якого ефективно виявляють та карають тих, хто виробляє і збуває нелегальний алкоголь. З цих та інших причин існуючі заходи боротьби з самогоноварінням, як уявляється, найбільш відповідають умовам нашого часу і потребують суворого виконання.

Костянтин КРАСОВСЬКИЙ, науковий консультант Комісії Верховної Ради України з питань правопорядку та боротьби із злочинністю, секретар Міжнародної незалежної асоціації тверезості.

Колосися, рідна ниво

Якось мені довелося побувати в німецькому місті Деліч. Довідавшись, що я з Києва, бургомістр відразу ж попросяв: «Дуже прошу передати найщиріші вітання академікові Василеві Ремеслу, всьому колективу Миронівського науково-дослідного інституту селекції та насінництва пшениці. Знаєте, «миронівська» на наших кам'янистих грунтах дає 70—80 центнерів зерна з кожного гектара!».

Тоді ці цифри до газети не потрапили. Керівництво сказало, що, мовляв, не треба розчаровувати наших селян, адже на родючих українських землях ми збираємо пшениці сорту «миронівська» набагато менше. Що ж, німці чітко дотримувалися всіх технологій, прораховували, як кажуть, усе наперед: і погоду, і кількість вологи, і які добрива вносити...

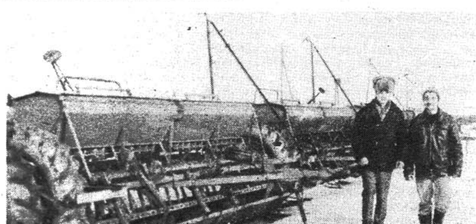
Миронівському інститутові, створеному на базі селекційно-дослідної станції, виповнюється 25 років. За час його діяльності створено й передано на державне сортовипробування понад 100 сортів сільськогосподарських культур. Нині в народному господарстві вирощується понад 40 сортів миронівської селекції.

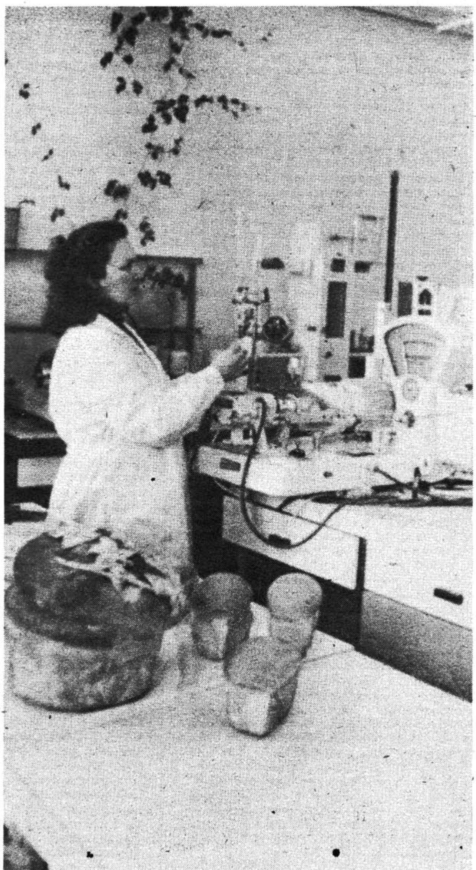
Роботи продовжуються. На перспективу розроблені концепція, наукові обгрунтування, методи й програма створення якісно нових сортів озимої пшениці. Тож і віриться, що ми з нашими науковцями, з нашими сортами не лише наздоженемо закордонних аграріїв. Адже, що не кажіть, уміємо!

Олександр ВИНОКУРОВ.
Сергій КОВАЛЬЧУК (фото).

Київська область.

ЗАЯВА
прес-служби Кабінету Міністрів України

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Як одна з правонаступниць колишнього СРСР та у відповідності з Законом України «Про підприємства, установи і організації союзного підпорядкування, розташовані на території України» від 10 вересня 1991 року, Україна підтверджує своє право власності на ядерні компоненти зброї, а не на ядерну зброю, що розташована на її території, включаючи виведену раніше тактичну. Як відомо, згідно з Мінською угодою від 30 грудня 1991 року ядерна зброя, розташована на території України, оперативно підпорядкована Об'єднаному командуванню Стратегічними Силами СНД і тому немає підстав для зміни цього статусу.

Така позиція не означає, що Україна має намір набути контроль над ядерними боєзарядами. Україна, володіючи лише компонентами стратегічних ядерних озброєнь колишнього СРСР, не має можливості застосувати в односторонньому порядку ці озброєння, оскільки елементи системи управління знаходяться за межами її території. Не має Україна і намірів набути такі можливості.

Реальний строк виведення ядерної зброї з території України з метою її розукомплектування та знищення визначатиметься цілим рядом факторів і, не в останню чергу, завершенням відповідних українсько-російських переговорів і укладенням угод, що уможливлять ліквідацію ядерних озброєнь, розташованих в Україні.

Хоча здійснення функції оперативного управління стратегічними силами на території України залишене за Об'єднаним командуванням Стратегічними Силами СНД, адміністративне управління ними було передано Міністерству оборони України, що ніяк не суперечить завданню забезпечення єдиного, надійного контролю за ядерними озброєннями. Ніщо в концепції адміністративного управління військами стратегічних ядерних сил, розташованих в Україні, не дає підстав вбачати в ній намір набути прямий контроль за ядерною зброєю.

Україна з принципових міркувань не може погодитися на те, щоб на її території знаходилися іноземні війська, до чого призведе проголошення юрисдикції Російської Федерації над ядерною зброєю, розташованою в Україні.

Одна тільки відстиковка головних частин, розташованих на території України ракет, без паралельного демонтажу самих ракет не забезпечувала б дотримання вимог фізичної та екологічної безпеки ракетних комплексів. Всі процедури ліквідації ядерної зброї мають виконуватись у чітко визначеній послідовності, виходячи з правових, технічних, фінансових, організаційних та інших можливостей.

Таким чином, Україна серйозно і відповідально ставиться до вирішення складних проблем, пов'язаних з наявністю на її території ядерної зброї, керується чинними для неї угодами з відповідних питань, не порушуючи жодну з них.

Україна вітає готовність Росії надати їй додаткові гарантії безпеки. Зараз головне забезпечити належні форму, час, рівень і обсяг надання цих гарантій. Із задоволенням ми сприймаємо готовність Росії також вирішувати питання компенсації за ядерні матеріали, що є власністю України. Розуміємо цю готовність як таку, що поширюється також і на компоненти виведеної раніше тактичної ядерної зброї.

Україна надає особливого значення забезпеченню безпеки ядерної зброї, завжди намагалась створити всі необхідні умови для цього і надалі готова повністю співробітничати з російською стороною із зазначених питань.

Україна закликає російську сторону на двосторонніх переговорах зайняти більш конструктивну і реалістичну позицію при вирішенні цих проблем. Ми зацікавлені, щоб всі складні питання українсько-російського співробітництва у справі знищення ядерних озброєнь, розташованих в Україні, вирішувались без зайвої полеміки та взаємних звинувачень. Мова ультиматумів і тиску не є прийнятною формою спілкування між державами.

ПРО ПРОБЛЕМУ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

«Українсько-російські переговори про долю стратегічної ядерної зброї, розміщеної на території України, зайшли в глухий кут. Тому я запропонував Борису Єльцину вивести розв'язання цієї проблеми на рівень прем'єрів двох країн», — заявив сьогодні Президент України Леонід Кравчук під час зустрічі з членами Конгресу США. Представницька делегація американських конгресменів перебувала з візитом у Києві.

Росія зображує проблему так, ніби Україна не бажає її розв'язання, продовжував Леонід Кравчук. Я вважаю, що деталей не знають і деякі політики на Заході. Стратегічні ядерні сили, розташовані на території України, підпорядковані СНД, тобто у тому числі й Україні. А Росія зараз ставить питання про підпорядкування цих сил їй. Таким чином, йдеться про зміну статусу стратегічних ядерних сил на території України. Але, по-перше, не існує правового документа, на підставі якого це можна здійснити. По-друге, зміна статусу означала б, що на нашій землі перебуватимуть чужі війська, підкреслив Леонід Кравчук. А в Україні не існує закону, який дозволяв би перебування на її території іноземних військ.

Все, що є на територіях і України, і Росії, є власністю кожної з цих держав. Значить, щоб передати Росії ядерні боєголовки, чиї компоненти, до речі, можуть бути використані на українських АЕС, необхідно змінити закон. Тому, на думку глави Української держави, всі питання про долю ядерної зброї в Україні треба вирішувати не шляхом тиску, а виходячи з реальностей, які склались. Об'єднати зусилля сторін на досягнення взаємоприйнятної мети, вважає Леонід Кравчук, зможуть прем'єр-міністри обох держав.

На прохання гостей Леонід Кравчук охарактеризував економічну ситуацію в Україні, підкресливши важливість для стабілізації економіки в країні проведення грошової реформи, приватизації, відпрацювання механізму зовнішньоекономічної діяльності, інших заходів.

Лідер більшості в Конгресі США Річард А. Гепард передав Леоніду Кравчуку лист Президента США Білла Клінтона. Члени делегації підтвердили готовність Сполучених Штатів подавати підтримку Україні на її шляху до без'ядерного статусу, у проведенні економічних реформ.

Розуміння стало кращим

Вчора завершився офіційний візит в Україну делегації конгресу США на чолі з лідером більшості в палаті представників Річардом Гепардом.

А напередодні відбулася зустріч членів делегації у Кабінеті міністрів з главою українського уряду Леонідом Кучмою. Після її завершення у розмові з журналістами Прем'єр-міністр нашої держави зазначив, що між ним та американськими законодавцями відбувся відвертий обмін думками. «Я був абсолютно щирий, бо вважаю, що нині треба говорити виключно правду»,— наголосив Л. Кучма. За його словами, головними темами, що обговорювалися, був нинішній економічний стан в Україні, хід реформ, а також проблема стратегічних ракет, розташованих на українській території.

Як оцінює результати перебування в Києві голова американської делегації? «В українській столиці ми провели щирі й відкриті розмови, — сказав Р. Гепард.— Ми відверто обговорювали різні питання двосторонніх відносин. Йшлося, зокрема, про питання безпеки та територіальної цілісності України. Значну увагу також приділено економіці. Візит до Києва, переговори, які ми мали, покращили наше розуміння ситуації у вашій державі. А це сприятиме створенню україно-американських програм, які підуть на користь обом нашим країнам».

Говорячи про стратегічні ракети в Україні, Р. Гепард висловив сподівання, що українське керівництво дотримається раніше взятих зобов'язань щодо без'ядерного статусу України. Відповідаючи на запитання, якої політики дотримуватиметься адміністрація Б. Клінтона стосовно нашої держави, Р. Гепард заявив, що й Білий дім, і конгрес продовжуватимуть і розвиватимуть традиції добрих американо-українських відносин, встановлених за адміністрації Дж. Буша. «Ми ставимося до України як до важливого партнера»,— підкреслив американський законодавець.

Ігор ГРУШКО.

ГРА ТРИВАЄ

Генерал-полковник Борис Громов, який свого часу командував Київським військовим округом, порадував світ фантастичним відкриттям:

— Україна прагне стати ядерною державою. Про це свідчать Указ Президента Кравчука № 209 і Наказ міністра оборони Морозова від 9 квітня 1992 року... Україна одержала можливість використати ядерну зброю. Про це свідчить прийняття української присяги ракетною та повітряною арміями, а також комплектування охорони ядерних об'єктів громадянами України...

Ці мудрі висновки прозвучали з генеральських вуст на прес-конференції в Москві, присвяченій заяві уряду РФ з проблем ядерного роззброєння. Можна було б посперечатися з генералом, нагадавши йому основоположні принципи СНД. Можна було б запитати: невже російські військові, наприклад, де-небудь на Рязанщині повинні приймати українську присягу, чи, скажімо, корейську? Може, заступник російського міністра оборони не в злагоді з історією? Не пам'ятає, що ядерна зброя на території України — не російська і не українська, а радянська. І саме тому до її повної ліквідації було вирішено створити головне командування ОЗС СНД, котре і відповідає за «ввірене господарство». А росіяни, у свою чергу, непокояться про безпеку ядерних боєприпасів. Ми ж — про ракети, оскільки виробляв їх у свій час Південний машинобудівний завод. До речі, в той час, коли приймали Декларацію про державний суверенітет України, пан Громов служив у Києві. І аж ніяк не міг не знати, що ми самі в односторонньому порядку проголосили прагнення до без'ядерного статусу. Ще тоді, коли існував Союз, коли такі дії коштували великих неприємностей нашим керівникам. Можна було б наводити ще безліч аргументів, якби їх хотіла почути друга сторона. Але, схоже, такого бажання в Москві не відчувають. Навпаки, всіляко стараються показати Україну таким собі ядерним монстром, котрий готовий от-от напасти на кого завгодно. Робиться це, звісно, в розрахунку на треті країни, у першу чергу на США. І не випадково на цій самій прес-конференції ніхто з учасників так до пуття і не відповів на запитання: чому в день завершення Ванкуверського самміту опубліковано «обвинувальний висновок» уряду РФ на адресу України?

Тепер про конструктивну частину заяви. Я особисто гучно аплодувала б авторам за таку широку програму пропозицій. Тільки хто ж автори? У заяві пропонують нам політичні гарантії безпеки, паливо для наших АЕС, турботу про технічний стан ядерних об'єктів, доки вони розташовані на території України, щонайшвидше знищення зброї. Браво! Адже про все це наші дипломати говорили вже більш як півроку на переговорах з Росією і — жодної реакції.

«Миротворча місія» РФ у боротьбі з розповсюдженням ядерної зброї, безсумнівно, триватиме. Тож нас чекають украй цікаві колізії. Про одне забувають російські генерали й політики: гру вони затіяли не довкола безневинних різнокольорових дитячих кульок, а довкола смертоносної зброї, яка усе ще загрожує всій планеті.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Експрес-інформація

ЇМ БАГАТО НЕ ТРЕБА

«Китай не має наміру імпортувати великі партії зброї»,— заявив представник китайського зовнішньополітичного відомства. Після такої заяви агентство Сіньхуа повідомило, що це зроблено у відповідь на повідомлення західної преси про плани Пекіна закупити у Росії озброєння на кілька мільярдів доларів. За словами представника МЗС Китаю, інформація засобів масової інформації Заходу не відповідає дійсності.

УЖЕ ЧАС І ДОМОВИТИСЯ

Переговори державних делегацій Грузії й Росії, які очолюють Т. Сігуа й П. Грачов, розпочалися вчора в Сочі. Сторони обговорюють ситуацію, яка склалася в зоні абхазо-грузинського конфлікту, а також можливість зустрічі Б. Єльцина і Е. Шеварднадзе. Останній напередодні переговорів в Сочі сказав, що хотів би зустрітися з російським Президентом для «налагодження дружніх відносин між двома країнами».

МИРОТВОРЦІ РОЗБОРОНИТИ НЕ В ЗМОЗІ

З новою силою розгорнулися бої за контроль над портом Кісмайо між супротивними сомалійськими угрупованнями. За останні два дні міжнародні гуманітарні організації евакуювали з міста тисячі біженців. За словами представника ООН, в селі Барр неподалік від Кісмайо перебувають кілька сотень поранених із загонів полковника Омара Джесса. Цей командир відмовився перевести поранених до лікарні і заявив, що буде боротися за північні райони міста на смерть. В Кісмайо нині знаходяться три тисячі військовослужбовців з миротворчого контингенту, але вони не в змозі стримати бої між ворогуючими сомалійськими загонами.

ВІРМЕНІЯ ВІДХИЛЯЄ БУДЬ-ЯКІ ЗВИНУВАЧЕННЯ

З проханням скликати засідання Ради Безпеки ООН звернувся до цієї організації азербайджанський уряд. Азербайджан вважає, що Рада Безпеки повинна обговорити «широкомасштабну агресію проти нього Вірменії». Однак представник міністерства закордонних справ Вірменії заявив, що збройні сили його країни не беруть участі в конфлікті у Нагірному Карабасі. На його думку, бої, які тривають останніми днями,— результат посиленого протистояння між загонами вірменської самооборони НКР і азербайджанською армією. Тим часом учора не припинялися сутички в Фейзулінському районі Азербайджану.

ОБЛИЧЧЯМ ДО ПРИРОДИ

Адміністрація Б. Клінтона планує в наступному фінансовому році зменшити на 1,3 мільярда доларів витрати, пов'язані з виробництвом ядерних боєголовок, заявила міністр енергетики США Х. О'Лірі. За її словами, асигнування на ліквідацію радіоактивного забруднення навколишнього середовища в районах, де розташовані ядерні заводи, збільшаться майже на таку ж суму.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Коротко

ВІЙСЬКОВІ ПРОТИ ПОЛІЦІЇ

Спеціальні підрозділи урядових військ надіслано до міста Анцеранана на півночі Мадагаскару. Власті змушені вдатися до таких заходів у зв'язку з сутичками між військовими і поліцейськими, які тривали там минулого тижня. Уряд звернувся до населення міста з закликом не конфліктувати з силами безпеки і стати на шлях примирення. Перший заступник прем'єр-міністра Мадагаскару Ф. Равуні повідомив, що після запровадження комендантської години ситуація в Анцерanані нормалізується.

З «гарячих» точок

НЕ ВСІМ ДО ДУШІ ТИША

Тривожне повідомлення надійшло з таджицько-афганського кордону. Тут, поблизу поселення Лаштіджум, протягом кількох днів точився бій з порушниками, які проникли з сусіднього Афганістану.

Коментує ситуацію генерал-майор Віталій Грицан, командуючий групою російських прикордонних військ у Таджикистані:

— Спочатку на таджицьку територію перейшло близько 10 чоловік. Приблизно половина з них — афганські моджахеди та стільки ж таджицьких громадян, прибічників ісламської опозиції, які свого часу втекли з республіки. На вимогу показати документи вони відкрили вогонь по прикордонному наряду. Зав'язався бій. До них на підмогу прийшла бронеколона 201-ї російської дивізії та спецбригада комітету Національної безпеки. Спільними зусиллями ми оточили групи порушників, що засіли в ущелині. Пропозицію добровільно скласти зброю вони відхилили. По рації з афганського міста Файзабад оточені попросили підкріплення, тієї ж ночі — з 1 на 2 квітня — кордон перетнули ще дві групи моджахедів бойовиків-ісламістів по 30—35 чоловік у кожній. Усього на території республіки опинилося близько 100 чоловік непроханих гостей. Усі тут же потрапили в оточення.

Наприкінці 4 квітня з усієї цієї команди лишилася приблизно п'ята частина. Більшість порушників убито, кілька взято в полон. Чинити опір далі для них безглуздо, навіть ураховуючи те, що вони засіли в важкодоступній ущелині.

За словами полонених, їхню групу направили до Таджикистану для створення підпільної мережі, організації диверсій і терористичних актів.

Як розвиватимуться події далі? Гадаю, що масштабно організованого вторгнення не буде. У таджицької опозиції, що засіла в Афганістані, для цього не вистачить сил. Найпевніше, до нас засилатимуть невеликі групи, щоб постійно підтримувати напруженість по всьому таджицько-афганському кордону. Замір цей безглуздий, бо ні до чого, крім додаткового кровопролиття, він не приведе.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Міста

А повернеться сторицею

Бюджети столиць Східної Європи, як і національні бюджети їхніх держав, нині не можуть похвалитися позитивним сальдо. Бракує коштів на ведення міського господарства, розбудову нових житлових масивів і реконструкцію історичних районів. Ось тут і виникає зачароване коло. Міську казну можна було б поповнити за рахунок туризму, та не вистачає «початкового капіталу», щоб провести реконструкцію тієї чи іншої пам'ятки старовини, чи умеблювати п'ятизірковий готель.

На знімку: власті чеської столиці спробували розірвати це коло. І попри всі можливі дефіцити виділяють гроші на відродження старої Праги. Підтвердженням того, що вкладені кошти повертаються сторицею, може слугувати такий факт: торік місто відвідало 50 мільйонів туристів.

На зв'язку Варшава

БАР'ЄРИ І ШАНСИ, ЩО ПЕРЕВАЖИТЬ?

Форум у Криниці, немов краплина води, віддзеркалив проблеми, що нагромадилися на шляху розвитку співробітництва країн регіону. Якщо навіть відкинути головний бар'єр: нестачу в усіх учасників твердої валюти (однак зробити це, на жаль, не можна), то залишається безліч інших. Постійно змінюється законодавство, з'являються нові декрети, зміст яких бізнесменам зрозуміти важко. Приміром, український банк «Відродження», як заявив на форумі голова його правління А. Скопенко, знайшов багатих інвесторів, що повірили банкові й готові через нього вкласти значні валютні кошти в економіку нашої держави. Аж тут з'явилося рішення «згори» про те, що ці проекти мають пройти експертизу державної комісії. У результаті — втрата часу, нервів і, головне, темпів. Сумна перспектива нависла над уже готовими проектами контрактів «Відродження» з зарубіжними бізнесменами на суму 100 мільйонів доларів.

Взагалі — це була спільна думка — треба щось робити у сфері політики заохочення зарубіжних інвестицій, які досі, практично, ніде й ніким не страхуються. А це, звичайно, відлякує іноземних вкладників капіталу. За часів адміністративно-командної системи в тій же Україні Державний і кілька «паралельних» галузевих банків монополізували банківську систему взагалі. Нині ж, коли у нас розвивається мережа комерційних банків, урядові слід звернути якнайпильнішу увагу на цей процес. Адже бар'єри, які штучно створюються на його шляху, призвели до того, що з понад півтори сотні українських комерційних банків лише 15—20 здатні здійснювати значні операції.

Актуальною була б неодноразово повторювана пропозиція щодо створення Українсько-польського (польсько-українського) банку, який, зокрема, страхував би інвестиції.

Приділивши багато місця розглядові валютно-банківського аспекту економічної діяльності України на зовнішньоекономічному терені, для свого виправдання автор хотів би нагадати: стабільність економіки будь-якої держави визначається також рівнем розвитку її банківської системи.

А як з торгівлею? Прямо скажемо: погано. Звичайно, є й об'єктивні причини, зокрема те, що, зламавши адміністративно-командну систему, наша торгівля (і ті, хто нею керує) досі не навчилися працювати за іншою «командою» — ринковою. Навзамін в Україні постійно змінюються митні тарифи (про що польський партнер часто і не знає), видаються різного роду підзаконні акти.

Не осяває шлях і практична відміна бартеру. Зате солодке слово «свобода» надихнуло деяких наших торговців на, м'яко кажучи, непотрібну самодіяльність. Їхні мрійливі погляди звернуті до так званих «традиційно» капіталістичних країн. Але серйозним економістам незрозуміло, чому те, що можна придбати у Польщі (наприклад, лінії з переробки сільськогосподарської продукції, виробництва прохолоджувальних напоїв), закуповується в США, ФРН або Франції. До речі, згадана продукція з клеймом «зроблено у Польщі» має високу якість, з її виробниками можна домовитись про взаємні поставки, що виключає проблему валютних платежів.

Результати подібної недалекоглядності — відповідні. Як розповідав мені Посол України у Польщі Г. Удовенко, до посольства щодня надходять десятки пропозицій польських бізнесменів щодо співробітництва, тоді як їх українські колеги відчутної активності не виявляють. А вихід є. Його пропонують спеціалісти, знайомі з ситуацією аж ніяк не побіжно. Зокрема наше посольство пропонує створити у прикордонних областях України зони вільної торгівлі, на які не поширювалися б митні правила (звичайно, йдеться не про «валізову», а серйозну великомасштабну торгівлю). До речі, проблему торгівлі доповнює ще один сумний факт: на 470 кілометрів українсько-польського кордону лише 5 пунктів його переходу або переїзду.

Якщо хтось з наших ділових людей, прочитавши сказане вище і сприйнявши тези на користь зв'язків з Польщею, захоче їх започаткувати або розвинути, хай не поспішає до Варшави, а спочатку заїде на Волинь. Добрі слова про те, що там діється, говорять і поляки, і наші. Працюють спільні підприємства (хоча розраховувати на їх діяльність у нашому загальнодержавному масштабі, як на мене, ще рано), процвітає торгівля — а це вже відчули на собі волиняни. Йде підготовка до створення комерційного банку, який обслуговуватиме бізнесменів Волині і чотирьох польських воєводств. Виходить, можемо, якщо захочемо.

...Поки міркував над цими нотатками, у залі форуму в Криниці тривали дебати.

Так чи інакше, форум зробив хоч одну добру справу: почули таки люди один одного, переконалися у тотожності проблем, відчули взаємний інтерес.

Володимир САВЦОВ, власний кореспондент «Голосу України».

(Закінчення. Початок у номері за 6 квітня).

Вістки з діаспори

ЛИШЕ ТЕПЕР ВИЙШЛА У СВІТ

Книга спогадів відомого адвоката Степана Шухевича — оборонця багатьох українських політичних в'язнів у період між двома світовими війнами видана Українською видавничою спілкою в Лондоні під назвою «Моє життя». Книга містить цікаві факти з життя автора, і зокрема його перебування в українському війську під час першої світової війни. Значне місце С. Шухевич відводить українським політичним партіям, які діяли тоді в Галичині, створенню та розвитку Української військової організації. Автор писав свої спогади в німецьких таборах для переміщених осіб, де й помер. Протягом сорока п'яти років ці матеріали зберігалися родиною Шухевичів і лише тепер опубліковані.

ЗБЕРЕГЛИ УНІКАЛЬНІ ЕКСПОНАТИ

Минуло 40 років з часу заснування Українського архіву музею в Чикаго. На початку п'ятдесятих років цю установу створювали ентузіасти української громади в США О. Ганкевич, Ю. Каменецький, С. Корчак-Городинський та інші. Нині завдяки їх праці музей має унікальні архівні експонати, цінні зразки творів народного мистецтва, бібліотеку, що нараховує майже 12 тисяч томів.

СПРОБУЙТЕ СТАТИ ПЕРЕМОЖЦЯМИ

Конкурс на кращу історичну повість або оповідання оголосила комісія фонду Союзу українок Америки імені Лесі та Петра Ковалевих. Тема твору може бути пов'язана з будь-яким періодом української історії. До конкурсу також допускаються роботи, які вийшли друком у 1991 та 1992 роках. Термін подачі матеріалів до комісії фонду — до 31 грудня 1993 року. Вони мають бути надруковані на друкарській машинці й надіслані в трьох примірниках.

І ТЕМА БІЛЬШОВИЦЬКОГО ТЕРОРУ

Своє 80-річчя відомий письменник, публіцист і перекладач Петро Балей відзначив виданням чергової книжки під назвою «Без ідеологічного самодурства», яка вийшла в Українському незалежному видавництві імені В. Симоненка «Смолоскип». До книги увійшли вибрані есе та статті на суспільно-політичну та економічну теми, рецензії, переклади. Тут можна віднайти цілу низку порушених автором проблем: від глибоко проаналізованої теми більшовицького терору в Україні до питання про політичність українського народу та філософських ідей Хвильового й Штайнера.

ПОМИЛОК БУДЕ БІЛЬШЕ, НІЖ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ

Освіта

Наш кореспондент веде розмову із заступником міністра освіти Валерієм ГОНДЮЛОМ про нові умови випускних іспитів у загальноосвітніх школах і вступних до вищих навчальних закладів України.

— Валерію Петровичу, найсуттєвішим нововведенням цього року в шкільній випускній і вузівській вступній кампаніях є тестова система екзаменування. Однак з коментарів Міністерства освіти до цього експерименту випливає, що є два шляхи перевірки здібностей і знань випускників і абітурієнтів: експериментальний і традиційний. Чи не могли б ви роз'яснити нашим читачам, як це відбуватиметься на практиці?

— Під час весняних підсумкових контрольних робіт, або їх ще називають директорськими, одинадцяти- і дванадцятикласникам будуть запропоновані тестові завдання. Розроблені вони не «чиновниками з міністерства», як дехто поспішає коментувати, а вченими Академії педагогічних наук, Інститутів педагогіки й психології, викладачами київських педінституту імені Драгоманова та університету, інших навчальних закладів, вчителями-практиками. Автори скрупульозно вивчили тестову систему в США, країнах Західної Європи та Узбекистані, який, до речі, перейнявши турецький досвід ще в минулому році, успішно провів подібний експеримент. Так що звинувачувати Міністерство освіти в «келійності», «хуторянському» підході до цієї справи, що уже роблять любителі розставляти крапки над «і», немає підстав.

За новими правилами кожен учень випускного класу повинен виконати «контрольні роботи» з шести предметів: двох обов'язкових (диктант з мови, якою ведеться навчання в школі, та математики) і чотирьох — за вибором (з восьми заздалегідь визначених дисциплін: української мови, якщо вона не є мовою викладання, української літератури, іноземної мови, хімії, фізики, біології, географії, історії України).

Результати цих контрольних робіт за бажанням учнів можуть бути зараховані як випускні. В такому разі випускник не складає іспитів з цих предметів, а оцінки подає до вищого навчального закладу, який бере участь в експерименті. І вони зараховуються як вступні із загальноосвітніх предметів. Але оскільки кожен вищий навчальний заклад визначає лише три дисципліни, з яких складатимуться вступні іспити, а школа видає листи контрольних робіт з шести предметів, то абітурієнт має право вибирати, навчальний заклад з найкращими шансами стати студентом.

Друга частина вступних іспитів до інститутів та університетів — фахові випробування. Пригадуєте, колись ми дуже багато й піднесено говорили про покликання людини, практикували навіть різні форми профбесід, які хоч і були визнані недосконалими, але давали абітурієнту додатковий бал у конкурсі. Цьогорічні фахові випробування будуть проводитися також переважно в тестовій формі. Наприклад, вступник обрав математичний факультет. Це означає, що людина повинна вміти логічно мислити, мати відповідний творчий потенціал тощо. Тому на іспиті йому запропонують ряд оригінальних завдань, результати яких й допоможуть з'ясувати його нахили і можливості.

Крім експериментальних іспитів, у школах і вищих навчальних закладах паралельно існуватимуть і традиційні, тобто за звичайними екзаменаційними білетами. Якщо учень вважає, що претендує на вищу оцінку, ніж отримав під час тестів, то він має повне право спробувати складати випускні іспити ще й у звичайному порядку (два обов'язкових і два за вибором). Тоді й до інституту чи університету він вступатиме за традиційною схемою.

— Якою буде система перевірки знань тих, хто братиме участь у експерименті?

— На шкільних підсумкових контрольних роботах тестування оцінюватиметься за 60-бальною шкалою. Таким чином, з трьох предметів, запропонованих для вступних іспитів, можна набрати максимум 180 балів. Фахові випробування також оцінюються в цих межах. Отже, максимальна сума становить 360 балів. Якщо абітурієнт отримав понад 85 відсотків від максимуму (306 балів і більше, за старими мірками — це аналогія двом «четвіркам» і одній «п'ятірці»), його до 15 липня зарахують до обраного інституту чи університету. Якщо ж значно менше, то він має можливість складати іспити на загальних підставах.

Той, хто набере достатньо високу кількість балів (понад 290), може зачекати до 16 липня, бо 15 липня приймальні комісії вже з'ясують кількість місць, виділених відповідно для «експериментальних» та «традиційних» студентів.

— Чому саме 15 — 16 липня? Вже відомі дати проведення вступних іспитів?

— У тих, хто вступатиме за експериментом, документи прийматимуться з 16 по 30 червня, фахові іспити проводитимуться 1—10 липня. Для «традиційних» абітурієнтів ці терміни такі: прийом документів з 16 червня по 15 липня, іспити — з 16 по 30 липня, зарахування з 1 по 5 серпня.

— Наскільки мені відомо, в експерименті беруть участь лише педагогічні інститути. Але міністр освіти Петро Таланчук згадує нині про «деякі інші». Чи не могли б ви уточнити, які саме?

— За деякими спеціальностями участь в експерименті беруть також Львівська політехніка, Прикарпатський університет, Івано-Франківський інститут нафти і газу, Сумський фізико-технологічний інститут, військові інститути... Чимало вищих навчальних закладів використовуватимуть лише елементи експерименту (системи тестових завдань, урахування результатів контрольних робіт з окремих предметів тощо). Усе проводиться під контролем Міністерства освіти, яке затверджує правила прийому студентів.

Найближчим часом газета «Освіта» обнародує повний список усіх навчальних закладів, які приєдналися до нашого експерименту.

— Валерію Петровичу, не секрет, що експеримент цей замислювався не лише для того, щоб наблизити освітянську систему України до світових стандартів, а й як один із методів боротьби з «купівлею» викладачів, які нерідко приймають вступні іспити за хабарі. Ви впевнені, що наші «великі комбінатори» не знайдуть лазівок для влаштування своїх чад?

— Абсолютно об'єктивних систем добору кращих не буває. Запускаючи цей експеримент, ми знаємо, що помилок буде більше, ніж передбачалось. Але, принаймні, вчителеві, який перевірятиме контрольні роботи, не треба мати десять ручок з різним чорнилом. А «телефонне право», сподіваємося, через складність щось підтасувати цього року не буде таким зухвалим. Крім того, контрольні роботи в усіх школах України проходитимуть в один день і в один час. Міністерство освіти гарантує, що жодна особа не знатиме наперед, який саме варіант завдань з 11-томного збірника випаде на цей день. Хоча б тому, що в день проведення іспитів номери завдань визначатимуться на Українському телебаченні гласно, з допомогою генератора випадкових чисел, за аналогією зі «Спортлото».

— Валерію Петровичу, знаю, що тести апробовували в різних аудиторіях. Які попередні результати?

— Ті, хто брав участь у тестовому опитуванні, а це школярі, студенти, вчителі Києва і області, впоралися із завданням на 80 відсотків. Серед студентів 1,3,5 курсів Київського університету, наприклад, у першокурсників — високий показник знань, у третьокурсників — він нижчий, ніж у першокурсників, у п'ятикурсників — найвищий. Але «найцікавіші» результати ми одержали на столичних курсах підвищення кваліфікації вчителів. Я поки що не буду їх коментувати.

— Чи передбачено новими вступними правилами пільги для медалістів?

— Для тих, що йдуть за експериментом, немає жодних пільг. Однак вищі навчальні заклади, які проводитимуть набір студентів традиційно, мають право розробляти і встановлювати свою пільгову систему. Чинним лишається й той виняток, що всі переможці обласних і учасники всеукраїнських олімпіад зараховуються до інститутів і університетів України без вступних іспитів.

— Як виконуватиметься під час іспитів все ще чинний закон «Про мови в Українській РСР»?

— Новими правилами передбачено контрольні та випускні іспити з державної мови в загальноосвітніх школах. Однак, якщо учень вивчав українську мову менше п'яти років, то він має право вибирати між мовою навчання та українською. Той, хто при вступі до вищого навчального закладу не складатиме іспит з державної мови, повинен буде вивчити її протягом першого курсу і скласти відповідний залік.

— Валерію Петровичу, нині багато говорять про комерціалізацію освіти. Які перспективи впровадження платного навчання?

— Поки що Міністерство освіти пропрацьовує програму поетапного переходу до платної системи освіти. Але вже цього року вищим навчальним закладам дозволено зараховувати на комерційній основі понад план 20 відсотків студентів. Тобто тих, хто, склавши іспити, не пройшов за конкурсом, але має можливість оплатити навчання. За державними розцінками це в середньому 185 тисяч карбованців на рік, без урахування інфляції.

— Дякую за розмову.

Вела розмо
Катерина КІНДРАСЬ.

Соціальний зріз

КРАСА, ЯКА ЗІГРІВАЄ СЕРЦЕ

Чим важче життя, тим сильніше людина покладається на духовну снагу. Опинившись на межі виживання, кожному нині нелегко. У стократ важче людині, яка з народження, чи внаслідок каліцтва, захворювання, аварії стала інвалідом, фізично обмежена, вижити в нашу скрутну пору. А тим часом інваліди не схиляються покірно перед крутою долею. Після утворення Союзу організацій інвалідів України помітно активізувалось їх громадське, творче життя. Приклад тому — недавнє мистецьке свято, яке відбулося у Хмельницькому.

На свято зібралися жінки-інваліди з усієї області. В палаці імені Петровського демонструвалась виставка їх виробів, творів мистецтва. Яскравими барвами, вигадливими сюжетами, образами вражали вишивані рушники, скатерки, килими, вироби з дерева, соломи, аплікації.

Натхненно, винахідливо виконала портрет Шевченка жінка-інвалід Олена Щур. Портрет інкрустовано крупами рису, гречки. Новою авторка живим зерном отчої землі наснажила образ Кобзаря. На таку мистецьку вигадку здатна лише трудолюбива, хлібодарчої вдачі людина.

Марія Мороз — інвалід з дитинства. Все життя закохана у красу, прагне до творчості. З вишуканим смаком вона зробила з трісок, соломи макет Почаївської Лаври, «Ресторан на воді». Прекрасні вишивані рушники, килимки, скатерки представила Валентина Попільницька — інвалід другої групи. Можна уявити, якої кмітливості, якого зусилля вона доклала, орудуючи лише однією рукою.

Інший приклад вражає фантастичною вправністю. Олександр Бєлінський з дитинства без рук. Картини «Всесвіт», «Освоєння галактики» він виконав, тримаючи олівець зубами. Яка жага життя! Не маючи рук, інвалід горне до себе, обіймає душею весь доступний погляду, фантазії світ.

Організаторами мистецького свята стали обласна рада жінок, відділення Союзу інвалідів. У ньому взяли участь майже 650 жінок-інвалідів — митців і майстрів мистецтв, народних умільців. Кожна одержала подарунок.

Костянтин П'ЯТИЛЄТОВ.
Антон ЧАЙКА.

На фото: фрагменти з виставки.

Право: думка спецкора

ВІДГУЛЯЄМО ВЕСІЛЛЯ, ЯКЩО ДЯДЬКО ГРОШЕЙ ПОЗИЧАТЬ,

або ДЕЯКІ РОЗДУМИ З ПРИВОДУ НЕТРАДИЦІЙНОЇ БОРОТЬБИ З НЕТРАДИЦІЙНИМ ВОРОГОМ

Якби сказані останнім часом слова про необхідність боротьби в Україні з мафією, корупцією важили хоча б символічно стільки, скільки відома теорія про грам нікотину, що вбиває коня, то, певен, мафіозі й корумпанти різних мастей вивелися б у нас аж до сьомого коліна.

Спочатку, пригадаємо, це були розмови, починаючи з базарних і закінчуючи кулуарними у високих інстанціях. Хтось чув про «цеховиків», ділків тіньової економіки, котрі за державний рахунок «варили» гроші ще за часів застою. Хтось якщо не знав, то, як кажуть, нутром відчував отих новоявлених «бізнесменів», які взялися «ловити рибку» у каламуті перебудовно-перехідного періоду. Інші, на чому світ стоїть, кляли державних чиновників, котрі, не обставлені законними «прапорцями», отримали можливість на власний розсуд вирішувати, кому надати кредит, а кому ні, кому видати ліцензію, а кому не видати... Одне слово — паразитували і наживалися на цьому за рахунок хабарів, поступово затягуючись у тенета корупції. Хоча переважна більшість суспільства, і тут правди діти ніде, чуючи дзвін, та не знаючи, де він, через свій менталітет сприймала «в багнети» будь-яке збагачення, у тому числі і чесне, іменуючи його авторів тим самим універсальним «мафіозі».

Відповідною була і боротьба з цим явищем — хто на що здатний. Натяками воювала з мафіозі преса. Правоохоронні органи не мали доступу до банківської системи, де, як згодом з'ясувалося, за хабарі наліво і направо роздавали державні гроші. Правоохоронцям було зась і до кооперативів, бо нам втокмачували, що це «підсніжники» нової ринкової економіки, хоча спочатку прозорливі, а потім навіть і сліпі побачили, як здебільшого замість «підсніжників» зав'язувалося справжнє будяччя.

Є у нас мафія, чи немає, особливо, коли на гарячому нікого не спіймано, можна було дебатувати до посиніння, що ми й готові були робити... Якби не сталося те, що рано чи пізно мало статися. Новий Прем'єр-міністр Л.Кучма, отримавши доступ до всієї державної інформації, привселюдно заявив про зародження в Україні нової — п'ятої — мафіозної, влади.

Зауважимо, це пролунало з уст одного з найпоінформованіших керівників держави, і того, хто офіційно йому заперечив би, не знайшлося. Отже, фактично в Україні визнано зародження нового явища — мафіозних структур. А якщо так, то логіка підказує, що це визнання передбачає створення нетрадиційних досі державних структур, котрі спроможні повести з ним двобій.

І справді, не може ж така боротьба триматися лише на чесності, ентузіазмі і навіть такому собі певному фанатизмі нехай і численних працівників правоохоронних органів. Багато з них і так, як на мене, роблять більше, аніж можуть. Треба ж справедливо визнати, що у цьому хаосі, коли то там, то тут усе летить шкереберть, коли цілі державні структури, відомства атрофуються, розписуються у своєму безсиллі, правоохоронні органи таки намагаються справлятися зі своїми традиційними функціями, контролювати криміногенну ситуацію. Ці органи, зокрема їхні спецпідрозділи, на певному рівні можуть і надалі сказати своє слово у боротьбі з організованою злочинністю. Особливо коли з'явиться у них ще один союзник, і водночас конкурент, у цій боротьбі...

Але, як не крути, при цьому слід відверто визнати й іншу реальність. Не секрет, що керівники правоохоронних органів залежні від тих державних структур, у середовищі яких теж мають виявляти мафіозні пагони. Іноколи просто соромно і страшно чути, як керівники правоохоронних органів оббивають пороги кабінетів «сильних світу цього», щоб, скажімо, випросити валюти для поїздки за кордон з метою (припустимося такої думки) перевірити, чи не мають ці «сильні світу» і їхні підлеглі незаконних валютних вкладів у закордонних банках. Виходить, як у тій повчальній історії: буде весілля, якщо дядько грошей позичать. Сьогодні прослідковується ще й інша тривожна тенденція. Відсутність належних законодавчих засад для боротьби з мафією і корупцією (де закони про державного службовця, про лжебанкрутство, про контроль за доходами населення?..), належних умов для боротьби з організованою злочинністю штовхають правоохоронні органи на міжусобиці. Останнім часом у пресі на адресу прокуратури і судів з'явилися звинувачення слідчих, оперативних працівників спецпідрозділів у тому, що кримінальні справи розпорошують, здобуті з великими потугами «компромати» на мафіозі залишаються за увагою... А прокурори, як це було на недавній прес-конференції в Генеральній прокуратурі, в свою чергу звинувачують оперативників і слідчих у непрофесіоналізмі, роботі «лише язиком»...

Очевидно, і перші, і другі почасти мають рацію. І це ще один аргумент на користь того, що вищу ноту в боротьбі з таким нетрадиційним явищем, як мафія, під силу взяти свіжій спеціальній державній структурі, яка для того, щоб контролювати криміногенну ситуацію на рівні владних структур, у вищих ешелонах влади, має бути самостійною, з широкими повноваженнями і «замикатися» безпосередньо на... Ліпше, звісно, якби на самого Господа Бога. Але Господь далеко, а, скажімо, Прем'єр-міністр чи Президент України, який у своїй передвиборній програмі обіцяв народові поправити криміногенну ситуацію, близько.

Як назвати цей орган — бюро розслідувань, національна служба по боротьбі з мафією і корупцією, чи інакше — справа другорядна. Головне, що це, на нашу думку, мусить бути фінансово і матеріально незалежний на усіх рівнях, і не обов'язково воєнізований, мобільний інститут найчесніших, найпринциповіших професіоналів. Вони є у різних державних структурах, звідки, і це не секрет, уже йдуть геть, не бачачи перспектив своєї діяльності, не відчуваючи її реальних плодів. Звісно, що ці професіонали високого гатунку підуть лише за такими ж енергійними, честолюбними керівниками, які уже «понюхали» пороху у боротьбі з організованою злочинністю, і чиє вивищення на службовій драбині залежатиме лише від їхнього професіоналізму, вагомості викритих злочинів. А це означає, що й саму структуру має очолити саме така людина. Певен, немає народу, який би не зростив своїх комісарів Каттані і суддів Фальконе.

Створенням такої структури Америку ми не відкрили б, бо у самих США та й у багатьох інших цивілізованих країнах подібні інститути давно діють. Звичайно, все це влетить Україні у чималу копієчку і саме ця обставина, певен, буде чи не найважливішим аргументом тих, хто проти створення такої структури. Але в умовах, коли тіньова економіка буквально нокаутувала суспільство, коли насувається приватизація, а з нею, через незнання того хто є хто у нашому бізнесі, і ризик поряд з чесними підприємливими людьми вивищити над собою безпросвітних злодіїв, тут, панове, як казав відомий літературний герой, торг недоречний. До того ж служба могла б окупити себе так само швидко, як та ж новостворена київська податкова міліція, котра повертає до казни столиці мільйони. І не чекаймо, поки на весілля на нашій вулиці дядько нам грошей позичать.

Анатолій БЕНЬ,
спеціальний кореспондент
«Голосу України».

Військо

ЯКЩО «ШУРУПАТИ» ГОЛОВОЮ

Підполковник Іван Васильєв намагається розмовляти по-українському. Якщо ж не одразу підшуковує потрібне слово, досить різко киває головою, від чого кашкет на якусь долю секунди зсувається трішки униз, на лоба, та відразу ж лягає на місце. «Та це ж давно..., — кивок головою, — понятно всім: якщо руки не оттуда ростуть — діла не буде...»

Те, як Іван Васильєв служить, як веде своє «господарство» — він командир військової частини — свідчить: у нього руки ростуть «оттуда», звідки треба. Усі кричать: гвалт, мовляв, нічого їсти, одежини ніяк купити, одна цеглина коштує більше, ніж колись пітвисячі...

Офіцер погоджується, що усім живеться не з медом. Та разом з тим заперечує скиглієм: «Робити треба, головою «шурупати», а не стояти з простягнутою рукою...»

Слово «господарство» я взяв у лапки. А його ж, коли говорити про військову частину Івана Васильєва, можна в лапки і не брати. Бо у нього, окрім усього військового, є й справжнє селянське господарство. Шістдесят гектарів землі. Свинарники, де утримується чотири свиноматки та 50 голів молодняка на відгодівлі. Корова, бичок, деяка сільськогосподарська техніка. Торік лише ячменю намолотили тонн з тридцять. Та гречкою себе забезпечили. Капусти, огірків й помідорів на весь рік насолили...

Особовий склад цієї частини — не лише завзяті «фермери», вони ще й будівельники — власними силами споруджують 45-квартирний будинок. З будматеріалами, правда, скрутно, але дещо встигли закупити до підвищення цін, дещо й зараз вдається дістати, і справа поволі просувається вперед.

Ось так люди служать і господарюють. І не плачуть, як інші. Командир своїм ентузіазмом, своєю працелюбністю надихає підлеглих. «Ось іще, — каже Іван Васильович, — закінчу ставок, рибка свіжа не зайва буде, а потім пасіку...»

Живе, як іноді він сам сміється, кацап в Україні. Живе з дружиною-українкою Раїсою Володимирівною, з трьома гарними дітками. Двоє менших — Володя і Василько — школярі, а старша, Олена, навчається у Дубенському культосвітньому училищі. І яку професію, гадаєте, обрала? А диригента церковного хору. І вже нині, ще навчаючись, керує церковним хором в одному з приміських сіл.

... Споконвіку жили українці дружно з людьми усіх національностей. І житимуть так і далі. Лише не заважали б нам усілякі «наставники», ті, що знову намагаються вказувати шлях «до світлого майбутнього».

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент
«Голосу України».
Дубне Рівненської області.

Ветерани

ЩИРИЙ ГОЛОС БАТЬКІВ

Нинішнього року в «Голосу України» на Кіровоградщині з'явився побратим. Це обласна газета «Голос ветерана».

Аудиторія в нового видання досить представницька — в області понад 350 тисяч ветеранів війни і праці, пенсіонерів. Тобто майже кожен третій житель степового краю. І в них дещо відмінні від наших з вами прагнення і турботи. Вони добріші і мудріші, досвідченіші й сміливіші, відвертіші, якщо хочете. Про те, як зароджувалося це специфічне видання, як живе, про що пише, інтерв'ю нашого кореспондента з його редактором Олександром КЕРДІВАРЕНКОМ.

— Пробний випуск газети вийшов у липні минулого року. Потім по номеру в жовтні, листопаді та грудні. Почала видавати її обласна газета «Кіровоградська правда» своїм коштом. А з першого січня «Голос ветерана» став тижневиком.

— Яка ж нагальна потреба була засновувати нове видання в часи такої дорожнечі паперу, поліграфічних послуг?

— Газету заснували на прохання чи навіть вимогу ветеранської громадськості. Вони постійно приходили в «Кіровоградську правду», приносили свої листи, спогади, пропозиції. Ми їм відводили добірки, потім сторінки, але й цього було замало. Коли ж запровадили в редакції комп'ютерний набір, що здешевив витрати, тоді й пішли, так би мовити, «назустріч побажанням» нетрудящої громадськості. До речі обласна та міська ради ветеранів стали найактивнішими помічниками в становленні газети.

— І вона знайшла широке коло прихильників?

— Уявіть собі. Абсолютно нове видання, а вже в перший рік серед десятків інших місцевих вийшло на третє місце по тиражу після «Кіровоградської правди» та «Народного слова». А в кіосках розходиться за 20 хвилин.

— Що ж приваблює читачів?

— Певне, зміст друкованого. Ми прагнемо, щоб з її сторінок найповніше лунав голос старшого покоління. Адже тільки в нашій країні умудряються «списати в запас» людину після того, як їй виповнилось 55 чи 60 років. А в переважній більшості — це мудрі, досвідчені, з багатим життєвим і професійним досвідом наші дідусі й бабусі, наші батьки й матері. Чи ж морально забувати про них, як це робимо подекуди? А «хто матір забуває, того Бог карає» — казав Шевченко. Ці люди не хочуть залишатися сторонніми спостерігачами. Вони прагнуть брати участь у суспільному житті, виробництві, приносити користь молодій українській державі. Тому й пишуть з такою активністю в свою газету. Щодня одержуємо по 10-15 листів. Крім того, друкуємо різноманітні консультації з проблем пенсіонерського життя, корисні поради, різні народні прикмети. І найбільше матеріалів про долі людські. Прагнемо, щоб ветеранський голос було чути скрізь. Щоб їхній біль, прагнення, бачення сьогодення дійшли до молодших сучасників.

— І які ж перспективи в нової газети?

— Нам поки що вдається триматися «на плаву» завдяки допомозі обласної ради ветеранів, благодійним пожертвуванням окремих людей та організацій. Сподіваємося, що в наступному півріччі знайдуться нові спонсори — тямущі, хазяйновиті голови колгоспів і керівники підприємств, органи місцевої влади. Було б дуже прикро, аби така потрібна газета, добре почавши, через фінансові труднощі припинила існування. Через якийсь мільйон карбованців, потрібних до кінця року? Сьогодні це не гроші. Думаємо, знайдемо можливості продовжувати добру справу. Тим паче, що собівартість видання не така вже й велика. Роблять його троє журналістів за допомогою багатотисячної читацької аудиторії.

— Бажаю вам успіху!

Інтерв'ю взяв
Микола ВОЛОК,
власний кореспондент
«Голосу України».
Кіровоград.

БАНК УКРАЇНА

ДО ВІДОМА АКЦІОНЕРІВ БАНКУ «УКРАЇНА»!

АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «УКРАЇНА»

20 травня 1993 року проводить в м. Києві (провулок Рильського, 8)

збори акціонерів

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт правління про результати діяльності банку за 1992 рік.
2. Про річний баланс і порядок розподілу прибутку.
3. Звіт ревізійної комісії банку.
4. Про внесення змін до статуту банку.
5. Організаційне питання.

БАЛАНС БАНКУ «УКРАЇНА»
на 1.01.1993 р. (в млн. крб.)

АКТИВ	
1. Каса	3833,6
2. Кошти на резервному рахунку в Національному банку	19129,0
3. Рахунки банку в банках-кореспондентах	460701,8
4. Дебітори банку	865,8
5. Кредити, видані банком	
— короткострокові	670048,5
— довгострокові	35407,2
6. Цінні папери, паї та акції, придбані банком	972,1
7. Будівлі, споруди та інші основні засоби	3367,9
8. Інші активи	2617017,7
з них кошти в міжбанківських розрахунках	2523518,5
БАЛАНС	3811343,6
ПАСИВ	
1. Статутний капітал	7259,7
2. Резервний фонд	12179,7
3. Інші фонди	16072,1
4. Розрахункові і поточні рахунки клієнтів	533918,9
5. Рахунки банків-кореспондентів	338498,3
6. Термінові вклади і депозити клієнтів	33499,5
7. Вклади громадян	6585,0
8. Кредити, одержані в інших банках	21978,4
9. Кредитори та інші зобов'язання банку	11179,6
10. Інші пасиви	2774918,5
з них кошти в міжбанківських розрахунках	2596582,4
11. Прибуток *	55253,9
БАЛАНС	3811343,6

* Банк «Україна» авансово виплатив акціонерам дивіденди по 250 процентів річних.

ТРИДЦЯТА ТВОРЧА ВЕСНА

Тридцяту весну творчої діяльності у розквіті сил і таланту зустрічає народна артистка України, лауреат Державної премії імені Т. Г. Шевченка Раїса Опанасівна Кириченко. На крилах пісні ввійшла вона у великий світ мистецтва. Стала палким пропагандистом української народної пісні не тільки в своїй країні, але й за її межами.

Проникливому голосу співачки аплодували жителі Монреаля і Торонто, Нью-Йорка і Філадельфії, багатьох міст Індії, Філіппін, Малайзії. Раїса Опанасівна — почесна громадянка американського міста Балтімора.

На фото: співає народна артистка України Раїса Кириченко.

Фото Петра ЗДОРОВИЛА.

Спорт

СИЛЬНІ КЛУБИ—СИЛЬНА ЗБІРНА

Футбол

Великий прихильник такого твердження президент Федерації футболу України Віктор Банников. Головний футбольний штаб разом зі своїм діловим партнером — фірмою ІСС «Спорт» (Франція) вирішили допомогти кільком нашим клубам. Причому були обрані не імениті колективи, а ті, перед якими стоїть питання руба: бути чи не бути.

В перспективі до поля діяльності потраплять клуби Стрия, Охтирки, Олександрії. А поки що погляди гостей звернуті на шепетівський «Темп» і вінницьку «Ниву».

— Обидва клуби — лідери в першій лізі,— говорить президент ІСС «Спорт», власник мережі супермаркетів «Чемпіон» пан Шарль Кагліатон.— Не виключено, що піднімуться на клас вище. Можливо, колись й на європейську клубну арену вийдуть...

Пан Кагліатон і його колега, віце-президент ФК «Тулуза», один з найвпливовіших фінансистів півдня Франції Роже Фалетті після відвідин України вирішили, що вкладатимуть гроші в український футбол. Почнуть реконструювати споруди ФК «Темп». Для вінницької «Ниви» планується будівництво заміської тренувальної бази. Ця команда отримає й чудову екіпіровку.

Як уже повідомлялося, федерація під свій офіс отримала половину великого чотириповерхового будинку на вулиці Ульянових у Києві. І цю споруду приводитимуть до ладу французи. Вони, до речі, тепер ведуть переговори про співробітництво і з криворізьким «Кривбасом».

— Коли ж від слів наші партнери перейдуть до діла? — запитав В. Банникова.

— Вже найближчим часом...

Що ж, можна побажати лише успіхів цій, сподіватимемося, не безнадійній справі.

Віктор СТАНКЕВИЧ.

І ПРО РЕЗЕРВ ДБАЮТЬ

Теніс

Відділ спортивних ігор Центрального спортклубу «Гарт» велику увагу приділяє розвиткові тенісу. Турніри, які організовують гартівці, користуються великою популярністю не тільки в Україні. Окремі з них, як-от ужгородський, набули статусу міжнародних. Дбають у клубі, зрозуміло, й про зміну. Нещодавно в Ялті, на кортах місцевої ДЮСШ, пройшов юнацький чемпіонат ЦСК «Гарт». Про нього ми попросили розповісти майстра спорту міжнародного класу **Юрія РОМЕНСЬКОГО**:

— Змагання зібрали юних спортсменів з Києва, Львова, Нової Каховки, Севастополя, Дніпродзержинська, Ялти, Чернівців, Ізмаїла, Ужгорода, Кривого Рога, Сєвєродонецька, Сум. Обійшлося, як кажуть, без несподіванок. «Золото» і «срібло» розіграли справді найсильніші на сьогоднішній день учасники. У дівчат у віковій групі 1977—1978 років народження Любов Поліщук з Києва переграла свою землячку Дарину Кочубинську — 7:5, 7:5. У групі 1979—1980 років фінал також був київським. Юлія Рудавська переграла молодшу на рік Ольгу Браницьку — 6:0, 7:5. Нарешті, група 1981 рік і молодші: Вероніка Камінська (Львів) узяла гору над киянкою Катериною Макаренко — 6:1, 1:6, 6:2.

Тепер про результати фіналів у юнаків. 1977—1978 р. н. Сергій Ярошенко (Нова Каховка) — Мар'ян Швед (Львів) — 6:3, 6:4; 1979—1980 р. н. Дмитро Мазур (Київ) — Артем Коваленко (Дніпродзержинськ) — 6:0, 6:1; 1981 рік і молодші: Сергій Рудавський (Київ) — Олександр Мочолкін (Севастополь) — 6:3, 6:2.

Микола МОВЧАН.

КРОК ДО НАРОДЖЕННЯ ЛІГИ

Хокей

У Києві, в Палаці спорту, триває перший національний чемпіонат України з хокею. У першому турі судді зафіксували такі результати: КПІ (Київ) — молодіжна збірна України — 5:7, «Норд» (Донецьк) — «Юпітер» (Харків) — 4:8, Обласне училище фізкультури (ОУФК, Харків) — ШВСМ (Київ) — 0:12.

Пропонуємо вашій увазі календар змагань:

7 КВІТНЯ. «Норд» — збірна молодіжна, ОУФК — КПІ, ШВСМ — «Юпітер». 8 КВІТНЯ. «Норд» — ОУФК, КПІ — ШВСМ, збірна молодіжна — «Юпітер». 9 КВІТНЯ. ОУФК — збірна молодіжна, ШВСМ — «Норд». «Юпітер» — КПІ. Початок матчів о 12.00, 15.00, 18.30. Вхід безплатний

За підсумками цього турніру дві найсильніші команди вийдуть до фінальної частини, до них там приєднається київський «Сокіл-Ескулап». Ці три колективи розіграють золоті, срібні і бронзові медалі, а ще — путівку на турнір Кубка європейських чемпіонів. Отже, 11 квітня (о 17.00), а 12 і 13 квітня (о 18.30) починатимуться ці поєдинки.

Перші зустрічі чемпіонату показали що і на периферії з'явилися досить цікаві хокеїсти. Рівень гри достатньо високий. І це насамперед тому, що в колективах грає чимало талановитої молоді і група досвідчених хокеїстів, які мають досвід виступів на найвищому рівні. Це Куликов, Хоменко, Сливинський, Туришев, Ладигін та багато інших.

— Перший чемпіонат пройде, мов бліц-турнір, протягом тижня. А чи планується в перспективі проведення стаціонарного змагання, яке триватиме протягом 7—8 місяців з роз'їздами, а вінчатиме їх плей-офф? — запитав виконавчого директора Федерації хокею України Володимира Осипчука.

— Все це цілком реальне. Адже у нашій країні, зокрема, Києві, Харкові, Сєвєродонецьку, вміють готувати відмінних хокеїстів. Щороку місцеві школи випускають загони добре підготовлених спортсменів. Отож, проблем з кадрами у нас особливих не буде. Головне, треба на місцях створювати клуби, де могли б виступати ці хокеїсти. Схоже, прагнуть створити серйозну команду в Донецьку. Як на мене, вже давно дозрів до цього Сєвєродонецьк, який має хороший Палац і школу, яка існує вже багато років і працює дуже продуктивно.

Існує школа й у Запоріжжі. Але ось уже кілька років у місцевому Палаці спорту відсутні хокейні бортики. Керівники споруди наївно стверджують, що, мовляв, не можуть придбати нові А в цьому місті, до речі, в сімдесятих роках була команда майстрів. Отож, треба відроджувати забуте. А запорізькі любителі хокею будуть тільки вдячні...

Отак поступово можна організувати справжню українську хокейну лігу. Нагадаю, що колись у класі «А» чемпіонату СРСР грало десять команд, а у НХЛ — лише шість клубів. А якими ж цікавими і захоплюючими були ці турніри. Гадаю, що вже в недалекому майбутньому чемпіонат України зможуть розігрувати 8—10 клубів. І хокейний сезон у нас в державі тоді буде тривалим. Хіба ми гірші за сусідів? Скажімо таких, як словаки, чехи, поляки, або німці, швейцарці, фінни, шведи? Мабуть, ні.

А поки треба починати з от такого тривалістю в тиждень змагання. Але і він, переконаний, — крок до майбутніх великих перемог наших хокеїстів. А болільників уже сьогодні запрошуємо до Палацу спорту. Не пошкодуєте. Хлопці грають в хокей запальний і безкомпромісний.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ВОЛЕЙБОЛ. Чемпіонки країни спортсменки «Орбіти» (Запоріжжя) виграли Кубок України, взявши гору у фіналі над «Краяном» (Одеса) — 3:0.

ТЕНІС. У місті Есторія (Португалія) перемогою українського спортсмена Андрія Медведєва завершився турнір професіоналів з призовим фондом 525 тисяч доларів. Наш земляк у півфіналі переграв Еміліо Санчеса (Іспанія) — 6:4, 6:2, а у фіналі — вісімнадцяту ракетку світу Карела Новачека (Чехія) — 6:4, 6:2.

ГАНДБОЛ. Жіноча збірна України потрапила до першої відбірної групи чемпіонату Європи разом із командами Польщі, Угорщини та Словенії. Фінал — у Німеччині (17—26 вересня 1994 року). Чоловіча збірна України на відбірному етапі за суперників матиме гандболістів Румунії, Данії, Словаччини та Молдови. Фінал пройде у Португалії (3—12 червня 1994 року).

Телебачення

ЧЕТВЕР 8 квітня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 «Укртелефільм» представляє. Із циклу «Музика як слово». «Варшавська осінь».
8.30 Три біловодські зустрічі. Народні промисли (Луганщина).
9.00 Худ. телефільм «Летюча миша». 1 і 2 серії.
11.15 Співає Анне Воскі.
11.40 Шкільний екран. 5 кл. Музика. Камерні вокальні твори.
12.10 УТН.
12.20 Екран пригодницького фільму. Худ. телефільм «Помилка Тоні Вендіса». 2 серія.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Юні таланти.
16.30 Наша дитина.
17.00 Освітній канал для школярів. Фізико-математична школа. Фундаментальні досліди у фізиці. На всі руки майстер. Писанкарство.
17.45 В. Камінський. Канте «Україна. Хресна дорог[а]».
18.30 Дні культури Бурятії [в] Україні. Телефільм «Скарби над Бурятією» (Бурятське ТБ).
19.00 УТН.
19.20 Телерадіоканал «Право».
20.10 Перспектива.
20.25 Б. Лятошинський. «На берегах Вісли». Симфонічна поема.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Молодіжна студія «Гарт».
22.35 Міжнародний турнір з акробатичного рок-н-ролу.
23.20 Світ поезії. Леся Українка.
23.40 М. Кривень. «Пісні у студії».
0.05 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Мультфільми.
8.45 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.30 «Українські посиденьки» («Укртелефільм»).
10.10 ...До шістнадцяти і старші.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Футбол. Ліга чемпіонів.
13.00 Повернення у храм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультфільми.
15.35 Концерт з творів Ф. Шопена.
16.00 Прем'єра док. телефільму «Катинська справа».
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші.
18.05 Погода.
18.15 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
19.00 Велика прогулянка.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Прем'єра худ. телефільму «Білі одежі». 3 серія.
22.35 Пісня-93. У перерв[і] — 23.00 Новини.
0.45 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Нові часи старого міста.
8.40 Наш сад.
9.10 Футбол. Кубок володарів кубків. Півфінал. «Спартак» (Москва) — «Антверпен» (Бельгія).
11.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 150 і 151 серії.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 М. Равель. Чарівні історії.
14.25 Паралелі.
14.45 Театр, де грають діти.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Мульти-пульти.
16.15 Панорама приватизації.
17.00 Так і живемо.
17.30 М-трест.
17.45 Фільм-балет «Ромео і Юлія».
18.00 На сьомій сесії Верховної Ради України.
19.15 Київська панорама.
19.35 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 152 серія.
20.25 На сьомій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.05 Мультфільми.
13.20 Худ. фільм «Прибиральник сміття». Детектив.
15.05 Відеомузика.
19.15 Мультфільми.
19.30 Худ. фільм «Петровка, 38». Пригодницький фільм.
21.00 «Шлях нагору».
21.15 Худ. фільм «Смерть їй пасує». Фантастична комедія.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, завідуючий відділом гуманітарних проблем; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Рукописів не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 818583

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311064.